

flor de card

Sant Llorenç des Cardassar * Octubre del 2006 * núm. 341

Bel Moll al Molí d'en Bou

Els Trescadors pugen el Massanella

Nofre Llinàs, Soriano, 4 anys amagat

Els quintos del 41 es jubilen

L'Agenda Local 21

La sessió plenària de dia 7 de juny de l'any 2000 va acordar per unanimitat adherir-se a la Carta d'Aalborg i incorporar-se a la campanya de Ciutats i Pobles europeus per la Sostenibilitat, una campanya que s'havia d'elaborar amb la participació dels ciutadans dels nostres tres nuclis urbans. A Sant Llorenç la idea es va rebre amb entusiasme i foren més d'un centenar els particulars i representants d'entitats i associacions que s'hi apuntaren desinteressadament per col·laborar. Sis anys després, però, per diferents motius que intentarem exposar, la cosa no va tan esponerosa com semblava que havia d'anar.

D'una banda, el centenar gros de ciutadans que inicialment s'hi havia apuntat va començar a deixar d'assistir a les reunions, bé perquè tenien altres feines, bé perquè l'eufòria dels inicis va anar mancabant fins arribar al dia d'avui, en què a la darrera reunió del Fòrum Ciutadà no hi va acudir ni la meitat dels convocats.

De l'altra, la manca de recursos que ha comportat el fet que els representants dels partits que manen a les institucions autonòmiques, en el nostre poble estiguin a l'oposició, ha obligat a suspendre molts dels projectes que inicialment s'havien previst. És significatiu el cas de les dues estacions i la teulera, posats en primer lloc a la llista d'obres, que varen esser superats per les pluvials de Son Bon Temps quan el Partit Popular va deixar triar els hotelers.

Aquesta manca de recursos per ventura es podria haver suplert amb imaginació per part dels encarregats locals, donant més protagonisme als ciutadans i incidint en els projectes de menys cost, però no ha estat així. El Catàleg de Béns Patrimonials, per exemple, fa anys que podria estar enllestit i, que nosaltres sapiguem, encara no hi està; les accions de cara a la normalització lingüística són gairebé inexistents, com també les destinades a la integració dels immigrants... Podríem passar llista a tots els projectes, però no és el cas, basta escoltar pels carrers i comprovarem com gairebé ningú parla de l'Agenda Local 21, prova inequívoca que no s'està desenvolupant -o almanco *venent*- així com tocaria.

Tampoc no es pot descartar que, exeptuant el cas de la reforma del Pou Vell, els encarregats solien comparèixer a les reunions amb uns projectes pràcticament tancats, en els quals els ciutadans poc hi podien fer, donat el poc temps de què disposaven per discutir els temes. I deim *solien* perquè fa més de mig any que no s'ha convocat cap reunió i podria esser bé que a les vinents hi assistissin més funcionaris que representants de les associacions.

En definitiva, una bona idea que poc a poc s'ha anat desinflant i que per ventura convendria revitalitzar.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Correu electrònic: flordecard@premsaforana.cat

Telèfon: 971 569119

Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462

Octubre del 2006

Número 341

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació cultural Flor de Card

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

Ignasi Umbert

Col·laboren

Josep Cortès	Sumari	Portada
	Tal dia com avui	7
	Espilepallades	10
	Nofre Llinàs Bibiloni	14
	Tertúlia de novel·la	19
Tomàs Martínez	Un banc de temps	3
Guillem Pont	Els Trescadors	4
	Natura	11
	Isabel Moll	13
Pau Quina	L'hora de la veda	6
	Esports	17
Bàrbara Mesquida	Poesia	7
Ignasi Umbert	Els Llimbs	8
	Cardassar	26
Quintos del 41	Jubilació	9
Antoni Sansó	Mallorca ens uneix	10
AGE	Els xeremiers de Sant...	12
Joan Roig	Tertúlia de cafè	16
Nicolau/Simonet	Demografia	18
Prensa	Rafel Duran	18
Pedro Fullana	La falsa màscara...	19
Ramon Rosselló	Història	20
Margalida Fiol	Pàgina infantil	21
Prensa Forana	Agrorutes del bon gust	22
Crom el Nòrdic	Osset de pelutx	24
Xesc Umbert	El temps	27
Bel Nicolau	Comptabilitat	
	Distribució	

Nota

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

Un banc de temps

Tomàs Martínez

Fa uns dies, tal volta unes setmanes, que passa d'aviat el temps!, vaig llegir a un diari, a la secció dels pobles, que Algaida serà el primer municipi de les Illes Balears que posa en marxa un banc de temps.

Vaig quedar sorprès, content i preocupat per la notícia. Un poc sorprès del contingut de la notícia perquè es produïa a un petit poble de Mallorca i no a una gran ciutat. Vaig estar content, i em va alegrar perquè aquesta nova suposava una alenada d'aire fresc en una societat, la illenca, on tot es compra i es ven, on tot pareix tenir preu, les coses i les persones, on els doblers són l'únic referent per a molta gent. Vaig quedar preocupat perquè vaig constatar que fins i tots a pobles petits es fa necessària la intervenció dels agents culturals o socials per institucionalitzar un fet que sempre havia estat present als nostres pobles: la solidaritat entre els veïnats.

Un banc de temps és un sistema d'intercanvi de serveis on la unitat que es fa servir per fer l'intercanvi no són els doblers sinó una mesura de temps, una hora per exemple.

Aquesta idea no és nova, l'anarquista nord americà Josiah Warren (1798-1874) va ser un dels peoners en l'experimentació d'un banc de temps a la ciutat de Cincinnati amb la posada en marxa de la Cincinnati Time Store (El magatzem de temps de Cincinnati) que posava en pràctica alguna de les seves idees cooperativistes.

El magatzem del temps de Cincinnati funcionà durant tres anys (1827-1830) i es basava en una interpretació estricta de la teoria "valor-treball". Aquesta teoria indica que el valor d'un producte és el de l'esforç realitzat per

produir-lo o adquirir-lo, aquest esforç és el límit del seu preu. Al magatzem es compraven béns a canvi de treball, sense intermediaris, sense costos afegits. La idea tingué un gran èxit i fou estesa a diverses colònies creades amb la idea del valor-treball, la més famosa fou la batejada amb el nom d'Utopia.

A un banc de temps s'intercanvien serveis per serveis, favors per favors, és un sistema d'intercanvi en el qual es fomenten les relacions socials i la igualtat entre els diferents components, clients, del banc. A un banc de temps tots són iguals perquè tots aporten i reben el mateix: temps. A un banc de temps no importa quin és l'ofici del qui dona i el del qui rep, el que importa és la bona disposició per rebre i donar, per realitzar activitats per a les quals creim estar preparats en benefici de la comunitat. La dedicació d'un misser, un pagès, una metgessa, una oficinista, un cambrer, té el mateix valor: el temps dedicat.

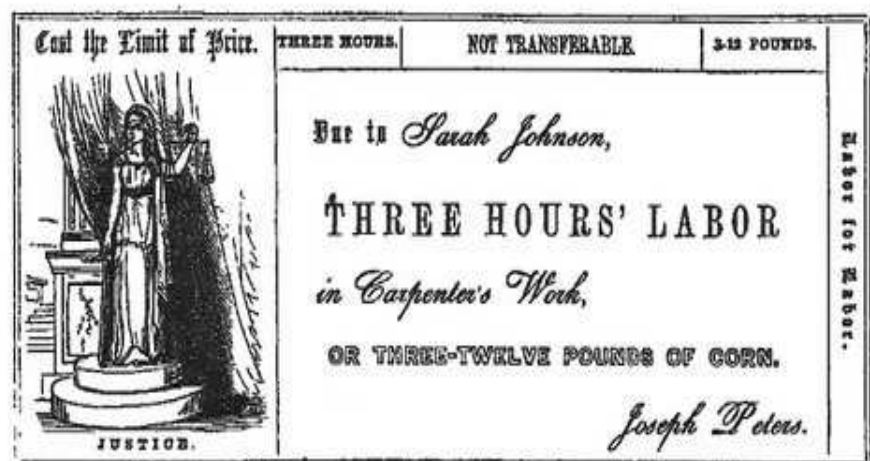
La idea essencial del banc de temps va ser present durant molts d'anys a la nostra societat, especialment en els espais rurals. Recordau les vetllades a ca un o altre veïnat per pelar ametlles? Recordau el dia de matances, dia de trobada de familiars i veïns per fer, conjuntament, la feina de matar i adobar el porc.

Avui, a part d'algunes entitats de

caràcter altruista com el banc de sang, el d'òrgans, el de teixits, el d'aliments,... la paraula banc la tenim associada als diners. Uns diners que al contrari que el temps, es guanyen, s'arreglen, es guarden, es deixen, es cobren, es paguen, ... diners que igualment que el temps es gasten, i, si no anam vius, es desaprofiten. Aquest bé fugisser és molt més preuat per aquest motiu, que els propis doblers. Quantes vegades hem experimentat el fet i hem exclamat en la nostra apressada vida: No tenc temps!, tantes o més que el també repetit: No tenc doblers!

També en una societat com la nostra, on vivim a cops de rellotge, aquest temps fugitiu passa a la mateixa velocitat per a tots i totes, i en aquest sentit ens iguala, però, paradoxalment, cada una de les hores (és a dir cada seixanta minuts o el que és el mateix cada tres mil sis-cents segons) ens reporta uns guanys econòmics, un cansament físic, una satisfacció personal, un ritme d'activitat, un rendiment social... prou diferents.

Avui, a Mallorca, la paraula temps és sinònima de la paraula doblers. Si volem servir el que ens ensenyaren els nostres padrins convendria incorporar al nostre lèxic un nou mot que vagi de la mà de la paraula temps: la paraula solidaritat.

Sample Labor Note

Amb els Trescadors, al... Massanella (17.09.06)

El castell d'alaró des del Massanella

Ho acabo de llegir en el diari d'ahir, el PORN de Tramuntana restringeix l'accés a conegudes excursions tradicionals: Puig Major, Massanella, Castell del Rei... Seran necessaris permisos de la Direcció general de Biodiversitat amb la finalitat proteccionista: la nidificació dels voltors, els boscos de teixos... d'entrada molt bé si les motivacions són certes i els processos es fan bé. Certament pertot trobes gent, i de gent, com d'ovelles, n'hi ha de tota mena; ja hi pots pujar amunt o ja pots anar a un racó amagat i perdut, no et preocupis que segurament hi trobaràs varis estrangers (o del país) amb una guia impresa; el sol surt per a tots! deien abans.

Amb tot i amb això, potser l'altre dia vàrem dur sort. El desig i la previsió era fer el Torrent de Pareis, però les

darreres brusques van fer canviar l'itinerari als Trescadors i férem el Massanella. No se sap mai la sort on és! Vàrem trobar un dia clar i esplèndid -les pluges havien netejat l'atmosfera-, i van poder programar l'excursió d'un dia per l'altre.

Pujar al Massanella (1364 m) és un repte personal de molts mallorquins d'ençà que els americans van plantar les bolles en el Puig Major (1447 m) i van militaritzar el cim més alt de l'Illa.

Del coll de sa Batalla, vàrem anar cap a Comafreda i tira per amunt!

Just passar les barreres va comparèixer el quatre x quatre amb un senyor que, darrera uns cartells ben amenaçadors, venia a cobrar les molèsties del dret de pas, 4 • per cap.

La pujada no és molt llarga, però així mateix és dura, puix pugues uns 800 m amb poc menys de tres hores. D'altra banda una part del trajecte es fa sota bosc d'alzines i pins però ja al final es fa sobre roca pelada.

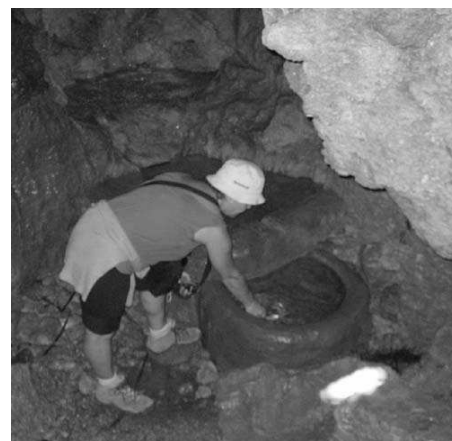
Es Pla de sa Neu et dóna una mica de respir fins que arribes al cim. Vàrem dinar, descansar un poc i després baixar per la singular font de l'Avenc, i... tira per avall! que a Lluc a les cinc espera l'autocar.

Caminar amb altres, per heterogeni que pugui resultar el grup, també té els seus avantatges. Si no vols aprofundir en el "tu mateix", repte dels caminadors de llargues distàncies, pots comentar coses diverses amb un o altre. Sense anar

més lluny, i just per assenyalar allò que era més a l'abast, aquest dia

v à r e m
fruir dels "callos", boníssims, que havia m e n j a t
n'Antoni "Artaner" quan va fer el camí de Santiago;

ho va descriure amb tanta minuciositat que era com si els haguéssim tastat. En "Quina" lloà l'avantatge de ser la granera del grup "*així, a través dels altres pots saber quin és el millor camí*", deia. N'Encarna parlava de la excel·lent recuperació del genoll del seu marit "*no m'espera, no!*", en Pascual i en Pedro que miren les fi-tes i tallen davant, en Felip "Blau" que dóna per inaugurat el curs d'excursions, na Maria "Pastera" que posa ordre i diu que en endavant s'ha de fer millor, n'Andreu "Pipes" i n'Antoni "de sa Torre" que anomenen

N'Encarna aprofita l'aigua de la font

i assenyalen els noms de les muntanyes que ens volten, na Margalida que riu fresc, na Xisca que pren el sol, els enamorats que s'allu-nyen una mica del grup, n'Aina "Ametle-ra" que ofereix els, ja tradicionals dol-ços ensucrats, -*noltros les deim nevadi-tos*, diu n'Antoni- l'alemany que menja molt poc "*es cansen menys*" i encara xerra manco... tot un concert d'històries, de maneres de ser i de relacions que s'estableixen entre les persones que comparteixen redol entre les roques de la muntanya i el cel.

De banda les persones i els transparents paisatges, van resultar destacables: el clot cilíndric que hi ha dalt de tot a la roca, la cova i l'aigua de la font de l'Avenc, el pinsà que ens acompanyà una estoneta a la baixada, els fruits, ben semblants a pebres -però que no ho són- de la Pebrotera borda (*Vicentoxicum nigrum*), els boixos (*Buxus balearica*), -planta protegida que abans s'usava per fer carbó i per aprofitar la

Abans de dinar, just al cim. A mà dreta, el puig Major

Pebrotera borda.

Semblen pebres i no ho són

fusta, molt apreciada- alguns ben esponerosos, però d'altres forçosament adaptats al roquissar... com també hi estan alguns vells i espectaculars exemplars de romaní (*Ros-marinus officinalis*). Hi ha que veure i admirar com s'adapten les plantes al lloc on arrelen, com la que em va mostrar n'Aina "de ses Toltes" una aritja que havia agafat

Flor d'estepa joana

la forma de coixinet de monja.

I dues flors meravelloses; la de l'Estepa joana (*Hypericum balearicum*) aquest endemisme tan nostre de singulars flors i aroma (molt de temps n'hi va haver un exemplar en el jardí del "lloc sagrat") i la de una de les dues varietats de Safrà bord (*Merendera filifolia*), la que no té pedúncles florals i els pètals sense nervis violacis.

Un dia preciós i una bella excursió.

I... del Coll de sa Batalla a Binibona per ses Figueroles (08.10.06)

Del coll de sa Batalla, anàrem cap al Pas d'en Bartomeu i després comen-

çarem a baixar, a poc a poc, fins a ses Figueroles.

El camí era pedregós i no gaire senyat, vol dir que, gairebé fins a l'hora del dinar anàrem amb fila india.

El paisatge essent de muntanya no té gaire d'espectacular. Tal vegada el que resultava més singular era la vegetació. Abundància d'estepa joana, boixos i alguns aïllats i espectaculars pins, més

Vell romaní del caminó

que centenaris, enclotats a la roca. Passant per la singular Font de sa mata i per devora les runes de la caseta de sa Rota arribàrem a les cases de ses Figueroles, mig amagades rera un espectacular lledoner. La clastra, l'estructura... si la comparem amb les cases velles de Calicant o de Lluçmar, amb la imaginació, ens porten a un temps passat on la vida a la muntanya, amb

Safrà bord

El president contempla el pi

els pocs recursos a disposició (algunes quarterades en el baix com a terres de conreu) també era possible.

Després seguint el torrent dels Picarols i bordejant el puig Capella Blava arribàrem a un baix ombrejat -crec que es diu es Puçar- on en el marc d'una aturada, es van evidenciar algunes petites discrepàncies... -"per dinar és massa prest, i ara què feim?" - "jo aniria fins a Lluç..." - "més val dinar..." - "es que no mos entretenim gens, tot es temps correm" -.

Bé, després d'alguns dubtes, es van donar dues opcions:

- a.- Descansar
 - b.- Pujar en direcció al Pla de sa Bassa en el ben entès que les dues opcions disposaven d'hora i mitja.
- La majoria va quedar a l'ombra però intentaren la pujada que no pogueren completar en tenir un límit de temps prèviament assenyalat.

Després de dinar, continuàrem la baixada, primer fins a Bibibona i després de descansar una mica i de parlar - escoltar- amb la propietària o directora d'un hotelet rural, ja per carretera asfaltada, fins a Caimari on ens havia d'esperar l'autocar devers les cinc. En definitiva una excursió mitja, tant pel que fa a la seva espectacularitat com pel que fa a la seva duresa.

Guillem Pont
Octubre, 2006

L'hora de la veda

Pau Quina

No pareix vera, però en ple segle XXI, el teòric segle del progrés (i segurament només es quedarà en això, en teòric, ja que en només sis anys ja duim tres atemptats terroristes d'esma, a Nova York, Madrid i Londres; dues guerres internacionals, a Iraq i Afganistan, i alguns assajos nuclears a Corea del Nord) i del lliure albir, s'ha posat de moda limitar la llibertat.

Comencem xerrant del camp polític, aquest camp tan complex del qual sempre pots treure suc per fer un article. Ja el mes passat vàrem xerrar de Rubianes i els seus problemes amb els radicals espanyolistes de Madrid, els quals aconseguiren que l'actor gallec anul·làs la seva representació teatral. Idò aquesta setmana toca xerrar de l'altra banda, la catalanista, que per no ser menys que els altres també adoptaren el mateix mètode sanguinari i en un acte electoral del PP a Catalunya els expulsaren a base de pedrades (on punyetes és el famós seny català? Serà una invenció, com la popular bravura espanyola que cada vegada que juga la selecció de futbol queda en dubte?).

Però actualment l'erosió de la llibertat està per totes parts, no només en l'àmbit polític. Que si no pots tocar música al carrer, que si està prohibit el botelló, que si no pots fumar a segons quins locals... Ni en l'època de Primo de Rivera, punyetes. I això que a mi ja m'ha anat bé això de prohibir fumar, ja que no som fumador i així a molts de bars puc evitar mesclar els aliments amb el fum (a pesar que un bon cafetet fora fum a devora no és el mateix). Però això no lleva que sigui una prohibició sense antecedents en els vint-i-un segles que aquesta Terra du a l'esquena.

No és estrany que alguns, com el cantant argentí Kevin Johansen, hagin fet autèntiques odes d'amor al tabac, arrossegats per la nostàlgia que deuen sentir:

*Volutas de humo que flotan
alrededor de mi cuerpo,
con que simpleza se desintegran
en cuanto las toca el viento.
Conversar, conversar con vos quisiera;
decirte, decirte lo que yo siento...
¿Por qué siempre te necesito
cuánto más solo me encuentro?
Éste, éste, tu encanto fatal
es lo único que no entiendo
sabiendo que, poco a poco
mi vida estás consumiendo...
Cigarrillo forrado de blanco,
el color de la pureza y,
¿qué llevás en el alma? Lo negro...
¡Cuántos somos los que nos aferramos
a tus pitadas profundas y exhalamos
de una vez!
(Mientras tragamos tu veneno...)
Apartarte, apartarte yo quisiera
pero sé que no puedo
porque en cada devenir de esta vida
que padecemos
en mi propia cobardía más me aferro
a tu maldito veneno...
Te tomé como juguete de purrete
y hoy, que sos parte mía
no sabés cuánto me arrepiento.
Ya sin vos, ya sin vos no sé vivir
porque sos mi compañero.
Ese amigo que busqué en la noche
solitaria
mientras contemplaba los cielos*

*y que hablaba de mis sueños, mis
tristezas y alegrías.*

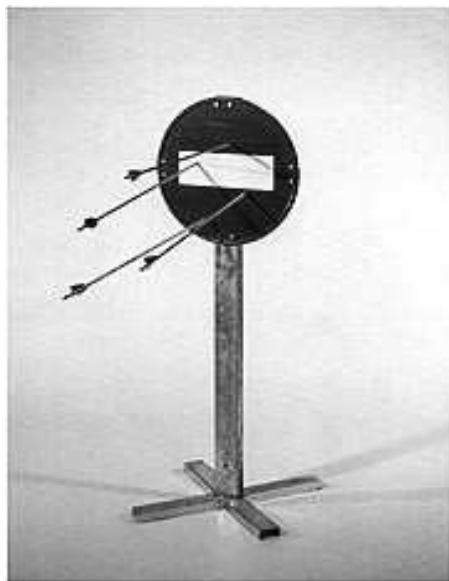
*Mientras vos, poco a poco
en mis dedos te consumías
y así, así me quitaste el aliento,
no me dejás respirar,
manchaste todos mis dedos
y por dentro devoraste gran parte de
mi cuerpo...*

*Pero, ¿qué te puedo reprochar?
si fuiste mi compañero...
Y otra vez, otra vez te vuelvo a
encender
y mientras miro tus volutas de humo
que envuelven todo mi cuerpo
te tengo que decir, a mi pesar
que seguís siendo mi mejor compa-
ñero...*

Igualment és lamentable això que fan algunes discoteques de no deixar passar la gent que du sabates esportives. Quantes vegades em deuen haver prohibit el pas a les discoteques de Palma? Però jo, ben lluny d'acceptar que una sala de festes m'imposi la meua manera de vestir (només em faltaria aquesta), he descobert que aquest pot ser un nou mètode de radar per captar els bons i els mals locals d'oci: un lloc on no et deixen entrar per la manera com vas vestit, no val la pena. I encara menys aquests que prohibeixen l'entrada no ja per la marca del vestit, sinó que per la marca de la teva pell (i això ho he vist fer aquí, a Mallorca).

I no us penseu que aquesta manca de llibertat s'estigui produint només a Espanya, perquè més enllà de les nostres fronteres també hi ha prohibicions per regalar. Sense anar més enfora, ara resulta que no es pot dir res negatiu sobre l'Islam ni fer-ne bromes, ja que corres el perill de ser assotat. I si no recordem el merder que es va muntar amb el cas de les vinyetes. Realment l'Islam és una religió tan respectable com qualsevol altra (per exemple com la cristiana), però això no vol dir que no puguem parlar-ne tranquil·lament. Fins que no es pugui fer un *La vida de Brian* o un *La revelación* (de Leo Bassi) a la islàmica sense cap tipus de problema (excepte algunes críti-

ques), voldrà dir que l'Islam està envoltat per un radicalisme massa sever. L'exemple el trobam en la censura recent d'una obra de teatre a Berlín, la qual es va llevar del mig perquè contenia una escena en què mataven Alà. Les espases ja estaven a l'aire i per evitar-se problemes decidiren no representarla. El problema és que en la mateixa escena també mataven Jesucrist i Buda i en aquest punt no hi havia cap tipus de problema (excepte algunes crítiques furioses que segurament haurien sortit del Vaticà o del Dalai Lama, però res més). I fins que amb l'Islam no es pugui fer el mateix, serà mala senyal.

Ara bé, no us penseu que els musulmans són els únics que adopten me-

sures dràstiques en contra de les llibertats. Ja basten bé els americans, que posaren de moda eliminar del cinema qualsevol tipus d'escena en què sortissin les torres bessones (recordem *Spiderman*) o que varen retardar o censurar l'estrena d'alguns films (com *Daño Colateral*) que tenien la temàtica massa semblant als atemptats de l'11-S. I això sense parlar de l'etiqueta de "per a majors de 18 anys" que posen a totes les pel·lícules en què surten dues mamelles o un mugronet (per exemple recordo amb gràcia que *Àtame*, de Pedro Almodóvar, fins i tot va ser considerada pornogràfica). En canvi, assassinen a sang freda durant tot un film en nom de la venjança i és autoritzat per a tot el públic. Coses dels ianquis...

Res que aquí de llibertats cap ni una (encara hi podríem afegir els escorcolls a què som sotmesos als aeroports, a la permissivitat dels governs perquè els espies puguin escoltar-te per telèfon o puguin xafardejar el teu correu personal i els teus comptes bancaris, etc.). Amb el temps en lloc de caminar cap endavant caminam cap endarrere, com els crancs.

Frase del mes:

CLIENT: Déu és capaç de fer el món en sis dies i vostè no és capaç de fer uns calçons en sis mesos.

SASTRE: Però senyor miri el món i miri els seus calçons.

(Samuel Beckett, autor de teatre)

Poesia **Bàrbara Mesquida**

SETEMBRE

El sol, amb un mig somriure,
es va allunyant per moments,
però guarda pel setembre
un parell de raigs calents.

Es veuen dins la mar blava
en un dia de cel clar,
quan només hi ha gavines
i unes barques de pescar.

La pluja banya la terra
i les fonts tornen rajar.
Se senten remors de l'aigua
per dins els torrents passar.

Altres pic s'omplen de roses
com l'abril molts de rosers
És una altra primavera
la que en el setembre neix.

AMOR

És el renou del silenci?
De l'alba la serenor?
O la bella solpostada
un horabaixa de tardor?
Quin és el crit que desperta
el sentiment de l'amor?
Potser està dins la bellesa
perquè puguem trobar-lo.

Ell és sol, a la vesprada,
el camí a un món millor,
la màgia perquè la vida
sigui sempre de color.

Si té la llum d'una estrella,
la que dona més claror.
Amor, arriba amb l'albada
que vull veure el resplendor.

ASSEGURANCES

Escala de Xifres s.l.

C/. Gran Via, 42
Tel. 971 83 62 31
Fax: 971 83 67 11
07570 ARTÀ

Gili

C/. Elnor Servera, 191 B
Tel. y Fax: 971 56 43 02
07590 CALA RATJADA

C/. Major, 22
Tel. y Fax: 971 56 91 99
07530 SANT LLORENÇ

Tal dia com avui

ARA FA 35 ANYS

* Que Justo Pérez ocupà la plaça d'apotecari.

* Que s'aprovà la contractació del servei de recollida de fems.

ARA FA 10 ANYS

* Que s'estrenà "La dida", una obra de teatre dirigida per Rafel Duran sobre una adaptació de la novel·la de Salvador Galmés.

Els Llimbs ja són història

Ignasi Umbert

Segurament molts recordareu que, encara no fa massa anys, quan una dona tenia un infant al cap d'un dia o dos -en cas de què hi hagués perill de mort i si no hi havia un capellà a prop ho podia fer qualsevol home cristià- encara que l'aigua hagués estat beneïda, el batejaven tot seguit d'haver nascut. El pare, amb els padrins de fonts i altres familiars, el duïen a batejar, mentre la mare quedava a la casa, habitualment ajaguda al llit i alimentada a base de brou de gallina per a recobrar-se del part (havia de passar un cert temps abans d'aixecar-se; solien ésser uns quaranta dies). Una vegada recobrada, sortia a missa amb les millors vestidures, tant la mare com l'infant. Era un acte d'agraïment perquè la cosa havia anat bé, cosa que, si va a dir ver, no sempre era així ja que moltes vegades la mare era la primera víctima dins un món en què la medicina, per desgràcia, encara no estava desenvolupada com avui, però amb la idea que Déu ho havia volgut així, i que per tant s'havien de conformar, assumien aquest fet com una cosa natural i desig de Déu.

Era molt important fer aquest rite del batejament amb l'infant acabat de néixer, el més aviat possible; de no fer-ho, s'exposava aquell nin o nina a una estada quasi eterna a un lloc, *els Llimbs*, que ningú no havia vista mai i que havia sorgit de la calenta imaginació o dels somnis de personatges que, sens dubte, tingueren una gran influència damunt els dirigents d'aquella Església que acabava de néixer i que en poc temps va arribar a dominar el món, un món més o manco conegut en aquell temps. Una imaginació que va crear uns mons imaginaris i que no

han deixat mai d'ésser això: uns mons imaginaris, tant com ho poden ésser el Cel, el Purgatori o l'Infern, ja que ningú no ha ressuscitat i ha tornat a la terra per a explicar-nos com són aquests llocs de glòria, d'avorriments o de patiment i així ho comencen a plantejar els teòlegs actuals, que han arribat a la conclusió que tots aquests mons no estan a un altre lloc més que a la mateixa Terra.

He fet aquesta mica d'introducció per explicar la notícia que a principis del passat mes d'octubre els mitjans de comunicació se'n feren ressò: la desaparició dels Llimbs. Després d'uns quants anys de discussió, a la fi el Vaticà, per boca del Papa Benet XVI, reconeixia que aquest lloc que anomenaven Llimbs no existia i que a partir d'ara tots els nins i nines que morin sense ésser batejats s'hauran de confiar a la immensa Misericòrdia de Déu nostre Senyor.

Fins aquí la notícia. Però què vol dir això dels Llimbs? La paraula, d'origen alemany -més o manco volia dir frontera-, ve del llatí *limbus* i pot tenir varies accepcions: la primera la trobem a la Bíblia i ens diu que és el lloc on es troben les ànimes dels patriarques i persones santes que esperen la redempció de l'home. També a la tradicional doctrina cristiana la trobem com el lloc on van les ànimes de totes aquelles persones que encara no tenen ús de raó que moren sense haver rebut el baptisme.

També s'utilitza aquesta paraula per anomenar la vorera d'una cosa, un lloc llunyà o les orles de les vores d'un vestit. Així mateix, la podem trobar dins l'astronomia quan parlem del contorn aparent dels astres, o en botànica, en sentit de làmina o part. També s'utilitza en diversos parells de mesurar per a llegir les posicions que ocupa un índex mòbil. També ho deien d'una persona que bada quan li estan dient una cosa. Aquestes són una mica els diversos sentits que té la paraula *llimb*, si bé la que ens importa és la que fa referència a la primera i, especialment, la segona.

Però es va introduir aquesta idea

d'un lloc d'espera per a les ànimes sense us de raó que morien sense ésser batejats. En alguns escrits dels antics Sants Pares de l'Església Catòlica, en especial sant Agustí o sant Gregori Nacienceno, ja parlen dels Llimbs com a lloc d'espera per a les ànimes abans esmentades, però no és fins a l'obscura Edat Mitjana quan aquestes tesis, Llimbs, Infern, Purgatori troben un terreny de cultiu ben abonat d'acord amb la mentalitat existent en aquells temps, quan la bruixeria era escandalosament perseguida, la superstició era el pa de cada dia i les opinions oposades a les establertes per una Església que dominava els dos poders, el temporal i l'espiritual, eren motius suficients per a comprovar en la pròpia carn si era ver que el foc cremava.

I aquestes idees es varen mantenir, si bé no com a dogma de fe -mai no ho varen ésser- al llarg de tots aquests anys. Així veiem com el catecisme sortit del Concili de Trento segueix mantenint aquestes tesis i sant Pius X, en el catecisme de 1905, les segueix mantenint fins avui, encara que en el Concili Vaticà II, en una de les seves sessions, ja es va plantejar el tema. Però no és fins a principis dels anys noranta del passat segle XX, en concret l'any 94, quan el Papa Joan Pau II crea una comissió especial de teòlegs per a estudiar i revisar, si calia, aquest assumpte i que una vegada aquesta comissió ho va estudiar i va fer el seu dictamen, el va presentar al Papa, Benet XVI i aquest, en una comunicació formal, va anunciar la desaparició dels Llimbs com a part de l'ensenyança de la doctrina cristiana, si bé, com he dit abans, mai no havia estat declarada Acte de fe.

El fet és important, l'Església Catòlica ha reconegut que aquesta tesi que parteix de l'Antic Testament, avalada pels Sants Pares de l'Església i desenvolupada amb tota la seva força coercitiva durant l'obscura Edat Mitjana, no tenia sentit i ha reconegut que tant sols Déu és qui per a decidir qui va a un lloc o altre. L'home com a tal, per molt representant que es declari

de les altures, ha de saber que la darrera decisió és sempre de Déu, amb tota la seva misericòrdia.

Segurament no es torbi massa en fer-nos saber que el Purgatori també haurà deixat d'ésser aquell lloc d'espera per a les ànimes mortes amb pecats venials, naturalment també s'haurà de revisar l'índex dels pecats i la seva categoria.

Pel que fa a l'Infern, la cosa va encara un mica més per llarg, però que no es dubti: arribarà el dia en què també deixarà d'ésser aquell lloc terrible, ple de foc incandescent que també ens va descriure Dante Alighieri i que de manera molt suggestiva traslladaren a la tela els grans pintors del Renaixement, de tal manera que milions de cristians arribaren a assumir que la imaginació d'aquests pintors era la realitat

i l'Església Catòlica, amb els seus silencis i sermons, ho va certificar perquè així li convenia; era una manera més de tenir controlada la seva guarda perquè no botés a la pastura de veïnat.

Ara només cal imaginar-vos tots aquests milions i milions d'infants en aquest lloc anomenat els Llimbs, dormint durant anys i anys, sense despertar-se a per a prendre el biberó o xuclar del pit de la seva mare. Si bé penso que la infinita Misericòrdia de Déu fa molts de cents d'anys que ja els té al seu costat i els seus representants a la terra encara no s'havien adonat que el desig de Déu val molt més que tots els decrets junts que puguin signar els seus representants a la terra, i això que deien que mai no es podien equivocar, i amb aquestes equivocacions dugueren l'angoixa a milions de pares i mares,

víctimes dels excessos mentals d'uns llunàtics que, fins ara, l'Església catòlica havia donat crèdit d'acte de fe i que segurament avui, a la majoria d'ells, els durien a una clínica mental o a un psiquiatra per ésser tractats de la seves manies persecutòries. A poc a poc, molt a poc a poc, la nostra Església comença a tocar amb els peus a terra i assumir que les coses són com són i no com ella voldria que fossin, perquè la realitat s'imposa i mil set-cents anys de Llimbs com a veritat immutable han estat prou. Un informe d'una comissió i una simple comunicació del Papa per reconèixer que els seus antecessors havien anat errats quan crearen aquest lloc, els Llimbs, lloc que ningú havia estat capaç de saber exactament què era i què hi feien tants d'infants esperant que arribés el dia del Judici Final.

Quintos 41

Els llorencins nascuts l'any 1941 volen donar les gràcies a tota la gent que ha fet possible la gran festa de commemoració del nostre 65 aniversari, que celebrarem el passat diumenge, 29 d'octubre.

Especialment al nostre rector Àngel, per la seva Eucaristia i l'homília que ens va fer; a la delegada de Benestar Social, en representació de l'Ajuntament, per les atencions que va tenir amb nosaltres; a la presidenta de la Tercera Edat, que en representació de l'associació ens va animar a saber viure bé la jubilació; a na Constança i en Toni, que amb les xeremies ens acabaren d'animar la festa; i a la revista Flor de Card, per haver-nos publicat aquest article. Moltes gràcies a tots.

Relació dels nascuts l'any 1941:

Francisco Aguiló Fuster, Pedro Pauza Martí, Francisca Bauzà Riera, Antoni Estela Ginart, Maria Febrer Gayà, Pedro Femenias Ordinas, Catalina Font Jaume, Jerònia Fullana Dalmau, Jaume Fullana Rosselló, Margarita Galmés Bassa, Angela Galmés Blanquer, Antonia Gal-

més Riera, Antoni Lull Soler, Bartomeu Massanet Gayà, Aina Maria Mascaró Jaume, Maria Mesquida Sureda, Francisca Mestre Esteva, Antonia Muntaner Bauzà, Bartomeu Pascual Caldentey, Margarita Pascual Melis, Juan Riera Bauzà, Francisca Riera Brunet, Juan Riera Femenias, Pedro Roig Roig, Pedro Roig Sancho, Bernat Rosselló Mes-

quida, Juan Santandreu Sansó, Antoni Servera Llinàs, Jaume Servera Pascual, Margarita Sureda Fullana, Maria Rosa Rosselló Brunet, Francisca Melis Femenias (+), Bàrbara Pomar Pont (+), Maria Sansó Lull (+) i Bartomeu Riera Mesquida (+).

Els organitzadors

Mallorca ens uneix

Som dels qui creuen que no ens podem permetre quatre anys més de governs PP-UM, amb les seves polítiques de depredació territorial, marginació de la nostra llengua i cultura, exclusió social i atacs als serveis públics. El 2011 pot ser ja massa tard.

Per això hem de ser capaços de posar el país per damunt de tot i com no, també dels partits polítics.

Les polítiques que impulsen les majories del PP-UM també generen de cada dia un major rebuig social i aquest rebuig és el que demana una força política que es constitueixi en alternativa a un model depredador que amenaça greument el futur de Mallorca i de les Illes Balears.

Cal generar la il·lusió i la mobilització que necessitam per aconseguir un canvi polític, amb el suport i col·labo-

ració del moviment associatiu, cultural, sindical i ecologista que ha rebut forts atacs precisament del PP-UM, i que són eines fonamentals de transformació de la nostra societat.

Necessitam creure en el nostre futur, un futur que és possible. La prioritat ara és aconseguir noves majories nacionalistes, progressistes i ecologistes als ajuntaments, Consell de Mallorca i al Parlament de les Illes Balears.

Sens dubte, hi ha moltes persones i col·lectius que volen acabar amb aquests anys de depredació territorial, atacs contra la nostra llengua, negoció de l'autogovern, regressió en polítiques socials i corrupció que està significat el pacte PP-UM i que a la vegada s'identifiquen amb el nacionalisme progressista, l'esquerra transformadora, l'ecologisme polític o l'independentisme d'esquerres, o sigui amb el PSM-Entesa Nacionalista, Esquerra Unida-Verds i Esquerra Republicana.

Per tot això, crec que avui existeix una forta demanda social a favor d'un acord entre aquestes forces polítiques per crear una proposta política de suma, ja que els punts en comú entre aquestes forces són molts més importants que les diferències.

Aquesta coalició ha de ser una

proposta valenta, amb la voluntat de ser un instrument il·lusionant i útil capaç d'activar una resposta cívica i de bastir una alternativa a les actuals majories del PP-UM que, instal·lats en el clientel·lisme i tolerants amb la corrupció, promouen una economia insostenible, que perjudica el benestar i el futur de la majoria social, desfà el teixit productiu, acumula la riquesa en mans d'uns pocs, genera bosses d'exclusió, malmena el nostre territori, arracona la nostra llengua...

Hem i podem capgirar l'escenari polític. Per això, des d'aquí vull fer una crida a la responsabilitat dels militants i dirigents d'aquests partits per treballar i ajuntar esforços.

Territori, llengua, cultura i teixit social no suportaran quatre anys més d'aquesta destrucció sistemàtica i sense complexos del nostre entorn. Aquesta situació pot resultar irreversible si no ens movem. Estic convençut de que el 2007, l'electorat castigarà qualsevol estratègia que no sigui la de l'eficàcia. És l'hora del nostre compromís amb el país i el seu futur.

Antoni Sansó

Militant del PSM-Entesa Nacionalista

Espipepellades

Josep Cortès

Som d'es parer que es meu president Jaume Mates té es dobbers mal col·locats, perquè si diu que guanya 100.000 euros cada any i només n'hi fan 21'16 d'interessos hi ha qualque cosa que falla. Voltros no remugaríeu, si es banc vos fes tan poc?

Tampoc no quadra gaire que amb aquests ingressos pugui comprar un palauet com es que s'ha comprat, a un des barris més rancis de Ciutat.

A no ser que també en tengui de negres, que ni fan interessos ni surten p'enlloc... Però no ho crec, perquè es polítics no en solen tenir, de dobbers negres, no és ver?

Qui és que deia que es Partit Popular estava en contra de sa immigració il·legal? Això és una mentida com unes cases. Es Pepé no només hi està a favor, sinó que fa tot lo possible per a què ets immigrants trobin un bon lloc de feina.

Prova d'això és que sa pròpia consellera, per donar exemple, ha col·locat una cambra des seu restaurant com a Directora General, maldament no tengués permís per fer-ho. I que no és *guapo*, això?

Maldament el PSC hagi aconseguit 37 diputats i el PP 14, n'Acebes considera que es seu partit pot estar alabat i que es socialistes han fracassat rotundament a ses eleccions de Catalunya! Comor!?

Trons i llamps (14.09.06)

Caminant pel Camp Gran es podia intuir el que s'esdevindria més tard, però no ho vaig saber endevinar, simplement, vaig pensar, llampega a la banda de ponent. Era horabaixa de tot, quan el crepuscle perd vitalitat i deixa guaitar la nit, procés accentuat per la nuvolada. Una claredat aquí i una altra allà que s'anaven espessint, si fa no fa a l'indret del Puig de sa Murtereta però més en-

llà, bé potser el ventall era més ample entre es Puig de Can Mora i sa Penya de Bellver. Deia que s'anava espessint i, efectivament quan vaig ser per devers la camada del Replà dels Cards ja es veien vergues i se sentia algun tro llunyà, molt llunyà.

En girar a la voltera d'En Sorrilla el cap i la vista mantingueren una certa inclinació vers l'esquerra, l'espectacle era

espectacular, lluminositats vermelloses i rogenques gairebé semblants als foc d'artifici vists de lluny.

No paraven, en pocs segons de durada vergues horitzontals amb sinuositats capricioses d'una vitalitat i bellesa espectaculars.

De tot d'una vaig pensar que era tal la força de la llum dels llamps de mà esquerra, que es reflectia a mà dreta, per devers es puig de s'Esquerda. Però no era així, resultà un engany, puix també llampejava a la banda de gregal, en aquest ventall imaginari que, des de l'indret de les cases de Can Bou va des d'es Telègraf a l'esmenta't puig de s'Esquerda. En definitiva tenia a mà esquerra vergues de llamp espectaculars, seguides, contundents i a mà dreta claredats intermitents més llunyanes i suaus... adesiara algun esclafit escardat et portava al clàssic "uei, què farem..." Arribat a ses Sitges, va fer quatre gotes de tast que, òbviament, em convidaren

a agafar un paraigües, i vaig fer bé perquè després, en el camí de retorn, es va posar a ploure abans d'arribar a la camada de Na Campins i no va parar fins arribar al cobri vilatà.

Acabava de viure la que potser ha estat la nit més espectacular, pel que fa referència a descàrregues electrostàtiques, que recordi haver viscut fins a la data.

capacitat de reacció -reparadora o no- que pot tenir, en un moment determinat la naturalesa.

I de l'espectacle a la curiositat. Veiam que en diu la Wikipedia... i vet aquí algunes cosetes:

Els cristalls de gel dels núvols cumulonimbus es freguen i acumulen una forta càrrega estàtica d'una banda positiva i d'altra negativa, d'aquí se'n deriva el

llamp; que també pot anar de la càrrega negativa del nígul a la positiva de la terra. La verga del llamp serà horitzontal o vertical segons vagi de núvol a núvol o de núvol a terra.

S'assenyala que, si la distància temporal entre el llamp i el tro és de menys de dos segons, convé prendre mesures: fugir de devora els arbres, com a mínim a una distància doble que

D'entrada no sorprèn gens ni mica el respecte ancestral que l'home, al llarg del temps, ha tingut envers les turmentes de trons i llamps, lligats a la ira momentània de Zeus, déu del cel a la mitologia grega.

Mentre durava la vivència de l'espectacle, entre altres coses, el pensament derivà vers la quantitat d'energia que en aquells moment s'estava tuant; sobre la insignificança de qualsevol dels essers vius que poblam, ara i aquí, el "planeta blau"; i de la força i

la de l'altura, ajeure's a terra, baixar de màquines agrícoles, i si hom pesca des d'un bot, ficar-se dins l'aigua.

La tensió entre un núvol i la terra pot anar de 1000 a 1000 milions de volts. La intensitat de la descàrrega de 5 a 300 milions d'ampers.

Temperatures superiors a 27000°C

Propagació del so: 340 m/s

Propagació de la llum del llamps: 300000 km/s

(Fotografia realitzada des de ses Sitges el 18/06/2006)

Ultramillor

Agència de viatges del grup A
Títol 999

Carrer del Sol, 19
Cala Millor-Mallorca
Tel. 971 585720

Els xeremiers de Sant Llorenç

La xeremia (o xeremies) és instrument musical de la família de les cornamuses. Tan nostre, tan mallorquí. A punt estigué de desaparèixer dins l'abisme del temps. A principis dels anys 70 ben just quedaven un grapat de colles sonant pels carrers i un altre grapat que, o bé en colla o bé tot sols, sonaven per les platges o pels hotels intentant treure'ls un somriure i, a ser possible, també unes monedes als estrangers. Per sort avui en dia està vivint uns moments d'autèntic esplendor.

De xeremiers i flabiolers, n'hi ha un esplet! No hi ha festa o moviment popular que no en tenguim un estol donant *sa nota de color* a l'esdeveniment. Colors donats pels que porten als seus sacs i, sobretot, per les agudes notes que adornen l'aire dels carrers per on passen.

Aquesta quantitat de sonadors és la conseqüència de la bona feina feta per les escoles de música i dels diferents tallers de xeremies haguts i per haver arreu de la nostra illa.

Sant Llorenç des Cardassar fou el primer poble de Mallorca on s'obrí una escola de xeremiers, en concret fou un taller de xeremies que es realitzà dins el curs d'adults de l'any 1996. Engrescats pel batle Mateu Puigròs, la colla de xeremiers formada per en Rafel Bauzá (xeremier) i en Teodor Salvà (flabiol

i tamborí) començaren l'ensenyament d'aquests instruments a una mitja dotzena d'alumnes. L'any següent, l'escola es traslladà a Son Carrió.

Fruit d'aquesta escola va sorgir el grup de Xeremies i Flabiolers del Terme Municipal de Sant Llorenç des Cardassar (un nom tan llarg com descriptiu). Aquesta associació durà fins devers l'any 2002 (any envant o enrere). De llavors ençà no hi va haver estol de xeremiers a Sant Llorenç, exceptuant la colla formada per na Margalida Galmés (Son Carrió), xeremia, i en Toni Genovart (Sant Llorenç), flabiol i tamborí, que sonaven de tant en tant en algun que altre esdeveniment.

L'any passat es tornaren a recuperar

les classes de xeremies i flabiol al nostre poble. Per iniciativa de l'escola de música *A Contratemps*, s'integrà la xeremia dins els seus cursos musicals. El professor, n'Antoni Genovart, fou un dels alumnes de la primera escola que hi va haver ara fa deu anys i actualment també n'és professor als pobles de Son Servera i Artà.

Gràcies a la formació dels nous alumnes sorgits d'aquesta escola, aquest any s'ha format el grup de **Xeremiers de Sant Llorenç**. Grup format, de moment, per quatre membres: dues xeremies (na Constança Pont i en Miquel Jordi Girard) i dos flabiols (na Sebastiana Bonet i en Toni Genovart). Mestre i alumnes formats durant el curs de l'any passat. Queden a l'escola un grupet de nous alumnes amb ganes d'aprendre i afegir-se a l'estol de xeremiers.

Un grupet de gent units per l'afany de descobrir noves experiències, humanes i musicals. I amb la il·lusió de poder sonar ses xeremies a les festes i en tot tipus de vivències de caire cultural i festiu. Desitjant que d'aquí a deu anys es pugui publicar un article com aquest on es puguin descriure les seves vivències i contar alguna que altra història xeremiera.

Sort i bones sonades!

FERRERIA i ALUMINI

Ca'n Miquel

C/. Son Colom, 6
Sant Llorenç
07530

Mòbil: 626 051 729

Isabel Moll Blanes, historiadora

La veritat és que si un posa "Isabel Moll Blanes" a algun cercador d'internet en surt escaldat: pàgines i pàgines d'informació. Piques sobre una de les finestres i jas!, et surt un currículum de vint pàgines. Com pots reduir vint pàgines a uns pocs segons?

Sort que després en vaig trobar una síntesi sense títols ni dates, ja feta i mengívola. Diu així:

Isabel Moll Blanes (Palma, 1942) (Aquí na Bel em corregeix ràpidament, de Palma, res, va néixer a Capdepera) **Doctora en Ciències Polítiques amb una tesi sobre la Societat Mallorquina d'Amics del País el 1975 a la Universitat Complutense, és professora de la Universitat de les Illes Balears des de la seva fundació. Actualment, és catedràtica d'Història Contemporània a la Universitat de les Illes Balears. És la principal modernitzadora de la recerca professional en història contemporània a les Illes Balears des dels anys vuitanta. Membre fundadora de les principals associacions professionals d'historiadors arreu de l'Estat, ha col·laborat amb gran quantitat d'institucions internacionals, tot destacant-ne la seva relació i la dels seus deixebles amb**

la Universitat de Cambridge.

I podria acabar aquí, ja està!, però potser seria una mica incoherent si no hi afegia un polset de farina personal, com acostumo a fer. A més, com ja sabeu, als humans ens agrada, potser per deixar palès el nostre egocentrisme, afegir adjectius als substantius: gros, petit, agradable...

Val a dir, també, que amb na Bel hem

compartit varis sopars i dinars -de banda un meravellós i inoblidable viatge a Nàpols-. I pel que he vist, pel que he sentit -de sentiment- puc dir **fort i clar** que,

-de banda l'inflat bolic intel·lectual que porta a l'esquena -pegau una ullada al seu currículum, per favor-

-na Bel és (i aquí comencen els adjectius):

*Una mica **llorencina**, per la seva relació històrica -iniciada amb el tren?- amb els llorencins, i per les seves relacions personals amb els Domenges, els Ramis, en Duran i tants d'altres, per la seva feina intel·lectual reflectida en el llibre del Centenari... i també perquè, faltaria més!, li agraden els cocarrois de ceba del forn Nou (allà fou on vam negociar la present xerrada).

***Assequible**, sempre disposada a fer costat, tant a l'hora de xerrar -ara i aquí- com a l'hora d'orientar i/o dirigir feines de caràcter local.

*Independent, **autònoma** i respectuosa. En moments determinants no passa res si no pot seguir el grup... amb un "mos vorem a tal banda" ho soluciona

***Generosa**, no solament pels dos aspectes assenyalats just ara mateix sinó també pel desig de compartir taula i informacions amb els demés.

***Senzilla** i desproblematitzada, adaptable... és el que es palpa a través de la relació intermitent..

* I, fonamentalment, -potser per naturalesa o derivat del contacte amb els seus alumnes-, **jove** entès en el sentit figurat que li dóna la nostra pagesia quan es refereix a una persona amb capacitat d'il·lusionar-se i de vibrar davant un repte engrescador i a l'hora d'indignar-se davant una injustícia.

Podríem allargar més, però el meu repte i el meu desig consistia en traspassar-vos part del plaer i de la satisfacció que sent en tenir na Bel asseguda en aquesta taula a punt de contar-nos coses.

Gràcies.

Guillem Pont

Nofre Llinàs Bibiloni, *Soriano*

Josep Cortès

A més dels assassinats i els empresonats, hi ha un tipus de víctimes de la guerra que sempre ha cridat molt l'atenció dels interessats: la dels *talps* (castellà "topos"), aquelles persones que sabent que la seva vida corria un seriós perill, en lloc de fugir optaren per amagar-se durant un llarg període de temps. A Sant Llorenç en tenim dos: en Nofre Llinàs Bibiloni, *Soriano* i en Joan Planisi Mesquida, *Barretot*. Avui parlarem del primer.

En Nofre, nascut a Sant Llorenç l'any 1881, pertanyia a la família dels *Gorrions*, encara que per motius que desconec el seu nom popular era *Soriano*. Tenia quatre germans: en Guillem *Gorrió*, afusellat a Son Coletes l'any 1936, sense judici, en Joan, empresonat a Manacor i després propietari d'un famós garatge de Ciutat, al carrer Héroes de Manacor, en Josep i en Tomeu, que s'exiliaren a Buenos Aires; també tenia tres germanes: na Maria, mare d'en Tomeu i en Sebastià *Gorrió*, na Margalida, mare d'en Tomeu *Barrada* i na Catalina, padrina de na Joaneta *Madona*.

En Nofre era el més polític de la família i l'únic afiliat a Esquerra Republicana -tenia el número quatre-, partit al que s'hi va apuntar pel novembre de 1930, a la primera fornada de militants

En "*Soriano*" estant a Cuba, en una postal enviada a la família

del poble. Val a dir que dels dotze que fundaren l'agrupació local n'hi va haver vuit de represaliats, quatre dels quals foren afusellats. El 16 de març, amb el triomf electoral del Front Popular, va ésser nomenat membre de la Comissió Gestora de l'Ajuntament.

Com la majoria dels que més tard conformarien les esquerres del poble, a la dècada dels anys vint va emigrar a Cuba, probablement per fer fortuna, cosa que evidentment no aconseguiria i que el faria tornar a casa per continuar amb el seu ofici de picapedrer. És aquest un fet curiós que caldrà investigar: hi ha relació entre l'anada a Cuba i l'afiliació a Esquerra Republicana? Va ésser el progrés que veieren per l'Havana el que els va fer optar per postures progressistes? O per ventura, simplement, eren persones inquietes que no es conformaven amb la vida pobre de la Mallorca d'aquell temps?

En Nofre estava casat amb una *Vellaca* -era el padrí d'en Toni i na Catalina- i tenia una filla, na Maria, que l'any 1923, juntament amb dues amigues més -una d'elles era na Catalina *Pisca*- havien participat en un ball d'aferrat. Aquest fet va caure molt tort

al rector Pere Santandreu Gayà, *Teco*, qui, estant agenollada davant l'altar, no li va voler donar combregar i la va expulsar de la llista de Filles de la Puríssima, fent-li la vergonya davant tota l'església. En Nofre, molt enfadat, la va portar a l'església de Manacor perquè pogués combregar i tot aquest enrenou va donar peu als fets que el propi rector *Teco* relata en el seu diari: "*Dia 16 de juny el rector tengué un sèrio disgust: quatre canalles, amb motiu d'haver borrada una Filla de la Puríssima escandalosa, el feren de bulto i en sa nit el posaren dalt d'un arbre de la plaça. Bé és veritat que tota la gent distingida passà per la Rectoria a protestar, però les autoritats (i això que en Corporació havien també pujat a protestar), sobretot el senyor Jutge municipal, que aleshores era l'amo en Mateu Duran "Fita", qui també havia pujat a protestar i a assegurar que estava disposat a fer lo que mai no havia fet, quan vengué s'estrènyer i els guàrdies tengueren els delinqüents, procuraren tapar el fet i dar el vent per escampat. Què hem de fer? Pacència i que Déu mos do autoritats dignes*".

En triomfar a Mallorca el cop d'estat i veure que els republicans més destacats eren portats a Son Coletes o a la presó, en Nofre es va fer por i va

Guillem Llinàs Bibiloni, "*Gorrió*"

Joan Llinàs Bibiloni, "*Gorrió*"

decidir amagar-se en un buit que prèviament s'havia construït dalt del sòtil de caseva i que només coneixia la família més propera. Es tractava d'un amagatall aferrat a l'escalfapanxes (veure la fotografia i el dibuix) que tenia l'entrada en el primer pis, amb unes dimensions realment reduïdes que no permetien estirar les cames: 140 cm de llarg, 80 cm d'alt i 46 cm d'ample, amb una entrada consistent en un forat de 39 x 51 cm, que en Nofre tapava amb un canyís ple de figues que li permetia respirar. Ho dic amb tanta precisió perquè hi he entrat dedins, ja que encara ara es conserva en el número 36 del carrer Ordines, a la casa propietat de na Margalida Brunet, a qui vull agrair l'amabilitat de deixar-me-la veure.

Repartint el temps entre aquest amagatall i dalt del sòtil de caseva, el nostre protagonista s'hi va passar quatre anys exactes: des del 22 d'agost de 1936 fins al 22 d'agost de 1940, data en què va sortir per entregar-se a les autoritats, que l'empresonaren a Manacor durant alguns mesos i després el deixaren en llibertat.

Estava tan ben pensat i dissimulat l'amagatall que les nombroses vegades que quatre falangistes llorencins ben coneguts -els noms dels quals no estic autoritzat a desvetllar- anaren a rastrejar caseva no varen asser capaços de trobar-lo, i això que sospitaven que no podia ésser gaire lluny. Pegaven

Pere Santandreu, el rector "Teco"

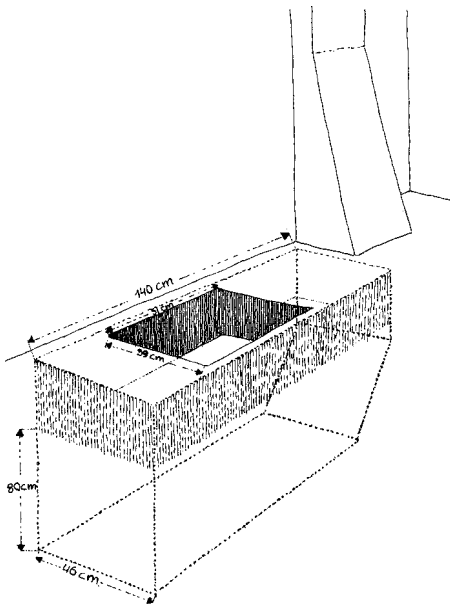

Foto i dibuix de l'amagatall d'en "Soriano", al carrer Ordines, 36

amb les culates del fusells per les parets i amenaçaven la dona, però ella va saber aguantar la pressió i mai no els va confessar la veritat. És de suposar que aquells subjectes degueren romandre ben astorats quan voluntàriament es va entregar i s'adonaren que mai no s'havia mogut de caseva.

Alguns veïnats sí que l'havien vist adesiara passejant dalt del sòtil, però també feren un pacte de silenci i no ho contaren mai a ningú. Es veu que la

Nofre Llinàs Bibiloni, "Soriano"

majoria de llorencins era contrari a les pràctiques repressives que duïen a terme la dotzena i mitja de falangistes o escopeters que campaven pel poble, probablement més interessats en dur a terme venjances personals que en salvar la pàtria dels rojos republicans.

Una vegada, una nina veïnada va caure dins el pou del corral i ell, en sentir els crits de sa mare, va baixar com un llamp amb una corda per treure-la. En ésser a baix, la seva dona, tota espantada, li va dir: "On vas, loco!?", li va prendre la corda i el va enviar de bell nou per amunt. Amb l'ajuda d'uns veïnats tragueren la nina i per sort no li va passar res. La primera reacció d'en Nofre, per tant, va ésser pensar més en la vida de la nina que en la seva pròpia, circumstància que demostra el caràcter d'en Soriano.

En Nofre Llinàs Bibiloni, un home alegre que abans de la guerra sempre solia cantar "la Marsellesa" quan feia de picapedrer, amb fama d'agradar-li les dones i membre de l'Ajuntament en els darrers mesos de la República, va morir de tuberculosi a Sant Llorenç el dia 8 de gener de 1944, tres anys i mig després de sortir del seu amagatall. Sense proposar-s'ho es va convertir en un dels emblemes de la resistència a repressió en el nostre poble, un fet que, setanta anys després, tots els qui el visqueren encara recorden.

Jaumet: Bon vespre, al·lots. Estau preparats per un altre repassó an el món? Com voleu començar? De major a menor o pes deport? Com volgueu.

Xesc: Lo que no se pot aguantar més es veure com ets Estats Units i Israel destrueixen el món. Ells destrueixen, reconstrueixen i Europa paga.

Julià: Com que an en Zaplana, n'Acebes i es d'El Mundo i la Cope se'ls ha acabat es crèdit en sa relació entre ETA i s'atemptat de s'11-M, ara monten un altre escàndol acusant es President des Govern d'estar negociant amb ETA mentres assassinaven un regidor del PSOE. Però, on pensa arribar, aquesta gent? Qui comandava, abans d'en ZP? Com no vos dàreu compte? Qui era es ministre de s'Interior? N'Acebes o en Rajoy? Què voleu dir amb això? Que en ZP dos anys abans ja veia que voltros perdríeu ses eleccions? Si es així, de què punyetes vos queixau? Si tenint es poder i sebre sa jugada des contrari, i encara vos fot, idò...

Ramon: Una mentida repetida mil pics arriba a parèixer veritat, i per ells pareix esser sa seva tàctica. Però no és només això, també tenen sa facilitat de demanar responsabilitats i ells no n'assumeixen ni una. Mirau: dia 16 d'octubre se descobreix que es batle de Ciempozuelos, des PSOE, cobrà 40 milions de ses antigues pessetes per requalificar uns terrenys; es seus el destitueixen i ho posen en mans des jutge. Es mateix dia se descobreix que un tio carnal de sa presidenta de sa comunitat autònoma de Madrid, Esperança Aguirre, per una irregularitat igual, en cobra 200. Reacció de sa Presidenta: Jo no puc ser responsable d'ets actes de sa meva família. Val, d'acord, però a aquest tio com no el denunciï el PSOE se queda amb sos

dobbers i sa Presidenta, tan preciosa, ella. Però no es d'estranyar: recordauvos de Yepes, on en Cascos li va fer una estació per s'AVE i només és un poblet de tres mil habitants, amb més de sa meitat des terreyns propietat de sa família Aguirre.

Xesc: Què vos pareix si deixam anar es nacionals i parlam des balears? Es trull gros d'ara és s'hospital de Son Espases. Veig més interès en es govern, en so donar-ho a un empresa que en fer s'Hospital. Com és possible això?

Julià: Com és possible? Ara vos contaré una anècdota: A un punt de terminat de sa nostra geografia, es conseller d'Obres estava en es seu despatx rebent ets interessats en fer uns quants quilòmetres de carretera. Entra es primer i li diu: Jo me compromet a fer aquesta obra en so temps adequat per sis milions d'euros. Es conseller demana: Com repartireu es sis milions? Dos per jo, dos per material i dos pes personal. Val, si acàs ja vos avisarem. Així en passaren sis o set, uns vuit milions altres sis i axí. Amb això n'entra un amb s'aspecte més de hippie que d'empresari, i li diu: jo vull fer s'obra. Preu? Devuit milions. Cony, devuit milions, i com els repartiries? Sis per jo, sis per tu... I ets altres p'es personal i s'obra? No, ets altres sis per qualsevol d'aquests que s'han ofertat per sis milions. Dilluns passa a firmar.

Tomeu: Amb sa velocitat i s'obstinació des peperos amb so criticar i crispar es govern, no vos fan passar pena de quan tornin governar? És segur que un dia tornaran governar i no donaran sa culpa an el PSOE d'haver amanyat ses eleccions? Possiblement no puguin frenar.

Jaumet: Es gros s'assumpto. S'altre dia de pagès, un que segurament tenia ganes d'un altre dictador, me discutia es valor des vots. Jo intentava explicar-li que es vots ho són tot en democràcia, perquè es poble sempre te raó. I m'amolla aquesta: Molts de milions de mosques mengen merda i això no vol dir que sia bona. No tenen raó. Com es natural ho vaig deixar anar.

Julià: Seguint amb sa Roqueta: En Flaquer és molt aficionat a ses estadístiques i en fa una on es resultat li

surt que es municipis amb vorera de mar es cadastre i altres impostos són es més cars de s'Illa i clar, llavonses sa gent se rebota. Tot perquè aquest Sr. diu: Per exemple aquest municipi té cent cases i deu hotels, total cent deu edificis, i paga tant. Cent deu dividit per tant surt a tant per edifici, però no explica que un hotel, un bar o qualsevol altre comerç paga bastant més que una casa. Una manera més de crispar.

Ramon: Jo, com que això ja va per lliure, faré un comentari d'una enquesta llegida i escoltada per sa televisió. Com se pot entendre que en Julià Muñoz encapçali sa llista de populars o famosos d'Espanya, per davant n'Alonso, en Nadal, el Rey o en Zapatero? Com es natural, no hi ha cap intel·lectual. Es clar, així mos va.

Jaumet: Al·lots, no hem parlat gens d'esport ni des poble i això s'acaba. Tomeu, no duies trull? Bilbao Barça, Madrid-Barça, dimissió de s'entrenador del Cardé i no sé què més, d'àrbitres?

Tomeu: El 29 de setembre se juga el partit Bilbao-Barça. El Bilbao guanya 1-0 i el Barca no pareixia poder remuntar. No havia acabat sa primera part quan el Barca s'acosta prop de s'area, en Casas fa una falta normal i el Sr. Fernández Bordalan va i l'expulsa. Jo deman: com és possible que un àrbitre pugui passar tan alegrement des reglament? Perquè allà no hi podia haver errada humana. Aquesta gent que va pagar per veure un espectacle, qui i com se'ls recompensa? Per què si ets àrbitres cobren com un professional, per molt de mal que facin a un equip no les suspenen mai?

Ramon: Tomeu, no te deix acabar, però me toca: Segons se diu, se comenta que a ses pròximes eleccions se presentaran entre nou i onze llistes. N'hi ha de gent disposada a fer feina pes poble! O es una altra sa seva idea?

Júlia: Com pertot, en es nostre poble, en sos trenta anys de democràcia, s'han fet coses ben fetes i s'han tengut errors. Un va ser no aprofitar quan se va fer sa plaça Nova per fer-hi aparcaments davall. Aquest és molt difícil de subsanar i molt car. S'altre són ets empedrats i aquests sí que se po-

drien arreglar, amb despeses, és clar, però sa despesa de s'Ajuntament, si se feia un xaflan a tots es caires, la mos estalviariem es particulars en rodes.

Jaumet: Sé lo molt que queda, però hem de dir quatre frases i sa con-tarella d'en Mariano, i ho haurem de deixar per sa pròxima.

Xesc: Per què si se posen fron-teres a sa gent, no se'n posen an es doblers? Un, a vegades no pot evitar dir coses desagradables. Però se pot intentar dir-les de sa manera més agra-dable possible.

Júlia: En arribar a una certa

edat, se viu més de records que d'il·lu-sions. Qui no té vergonya, tot el món és seu.

Ramon: Quan es setembre va a la fi, sa calor torna verí. Any de fred, any de tords. Any de neu, any de Déu.

Tomeu: Per tenir èxit, necessi-tes amics. Per tenir molt d'èxit necessi-tes enemics. Si al Cel no em volen, a l'Infern pregunuen.

Mariano: Una senyora posa un anunci a sa premsa: Cerc homo per relacions formals, que no me pegui, ni m'abandoni i sia bo en es llit. N'arriba un, toca a sa porta, ella li obri i quan el

veu, pensa: Amb aquesta cara de ràbia i lo lleig, no me convé, segur que de tant en quant m'atuparà. Un altre dia n'arriba un altre, quan ella el veu, pen-sa: Uf! pareix un indigent, aquest s'a-profitarà de mi i un dia me fotrà es quatre doblers que tenc i se n'anirà. Un altre dia n'arriba un altre sense mans ni peus. No tenc mans per pe-garte ni peus per fugir, som es teu tipo. Ella el se queda mirant i li demana: Sí, però i en es llit? Com te creus que he tocat ses baules?, contesta ell.

Joan Roig

Nova etapa

Ja ha començat una nova etapa en el Cardassar, després de la breu estada en el club d'en Biel Torres, amb la incorporació a la banqueta d'en Tor-reblanca, un entrenador sense exces-siva experiència en aquesta categoria, però que ve amb la màxima il·lusió i amb ganas de fer feina. I segurament això és el que haurà d'aplicar als en-trenaments, perquè per ara (a pesar que encara és molt prest per poder jutjar res) no ha aconseguit despenjar a l'equip l'etiqueta d'irregular. De fet, encara tant li és perdre un partit, com guanyar el següent clarament, però sense ser capaç de mantenir un línia de bons resultats. I clar, això provoca que la confiança de l'equip se'n res-senti i que la part alta de la classi-ficació s'allunyi.

Per ara en Torreblanca el que ha intentat és consolidar la línia defen-siva recuperant un veterà ignorat per l'anterior entrenador, n'Esteve San-

cho, i col·locant a la seva vora un altre il·lustre del futbol llorencí, en Pedro Mas. A la porteria tenim la novetat d'en Toni Botó, que ha passat d'encalentic banqueta a ser el porter indiscutible. Al centre del camp cal destacar el bon fitxatge que ha aconseguit fer el Car-dassar, en Tomàs Mestre, un jugador expert i batallador que està cridat a ser el motor de l'equip. Finalment, a dalt en Mestre ha agafat una bona ratxa

(ja du cinc gols) i demostra la màxima futbolística (que l'anterior entrenador no devia conèixer) que un jugador al seu lloc rendeix el doble més (i és que senyors de mig de banda a lateral pot-ser no, però de central a davanter hi ha moltes trenques). Miam si tots aquests canvis donen els resultats des-itjables i tornam a veure el Cardassar ben amunt.

Pel que fa a la Primera Divisió, tot sembla estar molt igualat. El Reial Madrid i el Barça no acaben de car-burar (a pesar que els primers hagin agafat molta moral des de la victòria davant els blaugranes) i això ho aprofiten equips com el Sevilla, l'Atlètic de Madrid o el València per seguir-los l'estela de ben a prop. Pel que fa al Mallorca, en Gregorio Manzano no acaba de saber explotar el potencial ofensiu de l'equip. En defensa ha trobat la clau, però es resisteix a posar dos davanters purs en l'onze inicial (pot triar entre en Maxi, en Víctor o en Tristán) i endarrerir la posició de n'Arango i això provoca que la capacitat golejadora de l'equip se'n ressenti (quatre gols fets és una xifra molt pobra). Esperem que amb els mesos canviï de tàctica.

Pau Quina

NAIXEMENTS

* Dia 23 de setembre va néixer a Sa Coma na Mara Carrizo Català, filla d'en Víctor Manuel i na Joana Maria. La nostra enhorabona.

* El mateix dia, també a Sa Coma, va néixer en Daniel Vovylka, fill de n'Igor i n'Inna. Enhorabona.

* El dia 24 de setembre va néixer a San Llorenç na Cristina Gelabert Femenias, filla d'en Toni i na Bàrbara Tenjona. La nostra enhorabona a tots els familiars.

* El 25 de setembre va néixer a sa Coma na Lucia Cruz Planells, filla d'en Samuel i n'Àngela. Salut.

* El 20 de setembre, a Sant Llorenç, va néixer n'Alvaro Carrera Martín, fill de n'Alvaro i na Maria José. Enhorabona.

* El dia 10 d'octubre en Petro Santandreu, *Treu-foc* i na Joana Maria Bauzà, *Parrina*, tengueren un nin i li posaren per nom Xavier. Des d'aquí els volem Enhorabona.

* Dia 16 d'octubre va néixer a Sant Llorenç en Miquel Sánchez Umber, fill d'en Pedro i na Magdalena. Enhorabona.

DEFUNCIONS

* El dia 28 de setembre va entregar l'ànima a Déu na Catalina Roig Rosselló, una llorencina de 88 anys que vivia al carrer del Pou. Descansi en pau.

* Dia 8 d'octubre va morir a Sant Llorenç na Bàrbara Gayà Esquina, de 78 anys d'edat. Descansi en pau.

* El 28 de setembre va trobar la mort a Cala Millor en Karl Hierl, un alemany de 73 anys. Al cel sia.

* El 3 d'octubre va tocar el torn a un altre alemany: en Bernhard Scheyka, de 74 anys. Descansi en pau.

* Dia 10 d'octubre va morir a Cala Millor n'Antoni Vives Sureda, de 80 anys. Que el vegem en el cel.

* El dia 13, també a Cala Millor, va morir na Kaethe Nikodem, de 81 anys. Descansi en pau.

* El dia 18 d'octubre va morir a Son Carrió en Jaume Font Brunet, de 85 anys. Al cel sia.

NOCES

* Dia 26 de setembre es casaren en Pasqual Rosselló Miquel i na Isabel Pont Riera. La nostra enhorabona.

Bel Nicolau i Aina Simonet

Òpera: *Trenes de marzo*, dirigida per Rafel Duran

Vegem el que diea Lourdes Morgades a la primera pàgina de *Cultura d'El País* del 31 d'octubre.

"No sabe lo que le ha pasado. Ahora está confuso. No sabe que está muerto. Cree que sigue viajando en el tren". Sube el telón y sobre el escenario una víctima de los atentados terroristas de Madrid del 11 de marzo de 2004. Una víctima anónima, que no sabe que lo es. Una víctima que a lo largo de 60 minutos cobrará conciencia de su condición, de su estado, y que finalmente reclamará a "los vivos" que expliquen "qué pasó... por qué morí / por qué morimos un día / de 2004 en un tren". El 11-M sube al escenario en formato ópera con *Trenes de marzo*, del compositor danés Lars Graugaard, que inaugura en la sala Beckett de Barcelona la 11ª edición del Festival de Ópera de Bolsillo y Nuevas Creaciones.

Por su economía de medios, el pequeño formato se ha convertido en

un laboratorio de experimentación para el mundo de la ópera. Nuevas temáticas, experimentos musicales con el apoyo de las nuevas tecnologías contribuyen a dinamizar un género que vive un renacimiento creativo. En este contexto se inscribe la ópera electroacústica para contratenor *Trenes de marzo* y el festival que acoge su estreno.

Rumbau no niega que la propuesta de Lars Graugaard de escribir una ópera sobre los atentados de Madrid le inquietó en principio. Lo mismo le ocurrió al compositor y cineasta Claudio Zulián, productor del espectáculo, cuando el compositor danés se lo propuso en otoño de 2004.

Graugaard tenía, sin embargo, las cosas claras. Desde 1999 pasa prolongadas estancias en España y afirma que sigue con interés su vida cultural y política. "Del 11-M me impactó en principio que un partido político como el PP, que tenía ganadas las elecciones antes de las votaciones, perdiera en las

urnas por mentir, por no reconocer que aquel atentado podía haber sido consecuencia de algunas de sus decisiones", explica el compositor.

Con libreto del escritor Toni Montesinos y dirección de escena de **Rafel Duran**, *Trenes de marzo* trata de transmitir al público, equiparando el proceso de toma de conciencia de la sociedad con el de las víctimas, el tránsito de un pasajero fallecido (el contratenor Oriol Rosés) por los estadios de desconcierto, de reconocimiento de la tragedia, de la manipulación política para llegar, finalmente, a la asunción de la propia muerte. En este proceso transitan a través de la propia víctima del atentado un político del PP que justifica la ocultación de información, unos terroristas del 11-M, una víctima iraquí de la invasión americana y el propio George Bush justificando las invasiones de Afganistán e Irak.

Enhorabona a en Rafel.

La falsa màscara progre

Pedro Fullana Barceló

Els punts bàsics que justifiquen l'existència d'un Estat són: 1) el cobrament de tributs, 2) l'administració de justícia i 3) el manteniment de l'ordre públic. Si agafem aquestes premisses com a certes podem arribar a discutir si avui estam vivint en un vertader Estat de Dret. Lògicament aquest dubte no prové del primer punt, i encara que podríem discutir el segon, la crítica en aquest cas es refereix al manteniment de l'ordre públic. I encara que el concepte d'*ordre públic* és excessivament abstracte i genèric no hi ha cap problema per concretar-lo en situacions específiques i quotidianes com pot ser la llibertat de sortir al carrer, agafar un avió o moure's pel territori.

Però en els darrers mesos o anys hem pogut presenciar una sèrie de fets que vulneren directament aquest ordre públic sense que l'Estat faci res per evitar-ho com són: La paralització dels ports espanyols mediterranis per les protestes de pescadors, els veïnats de Barcelona aturen les rondes d'accés a la ciutat per protestar contra una narcosala, els treballadors de la SEAT de Martorell (Barcelona) aturen l'autopista en motiu de reclamacions laborals, les ja clàssiques protestes dels "astilleros" o drassanes del País Basc o Andalusia, i entre altres també podem recordar

l'aturada de l'aeroport de Barcelona aquest passat agost per part de treballadors del mateix aeroport.

Davant això és necessari destacar i criticar:

-Que uns col·lectius organitzats i nombrosos, amb l'excusa de reclamacions absolutament legítimes, aturin grans infraestructures d'ús públic sense cap tipus d'autorització.

-Que aquests col·lectius pretenguin identificar un legítim dret de vaga i manifestació amb un suposat dret d'aturar una carretera, port o aeroport per fer sentir les seves protestes.

-Que davant tot això l'Estat-Autoritat no actuï i es limiti primer a vetllar a què no hi hagi cap enfrontament entre els manifestants i els afectats, i segon a convidar els col·lectius a la negociació demanada.

Llavors, la lliçó que ens dóna l'Estat és: si vostè té unes certes expectatives legítimes i aquestes no es compleixen, vulneri les expectatives dels altres ciutadans de manera organitzada i així l'escoltarem, i no sigui tan estúpid d'acudir a les vies legítimes de reclamació sense necessitat de molestar ningú.

En canvi, en un Estat seriós qualsevol d'aquelles actuacions hauria estat evitada, perquè són actuacions no sorpresives sinó que abans han estat

anunciades. Tan difícil és per a un Estat aturar, de manera pacífica en la mesura que sigui possible, un grup de barques, manifestants, estudiants, treballadors... per garantir que les altres persones puguin seguir en llibertat el seu dia a dia?

Malgrat tot, consider que per trobar l'origen del problema hem d'acudir a una visió històrica. I és que, en la meua opinió, Espanya pateix un problema, que podríem arribar a qualificar de crònic, en el tema del manteniment de l'ordre: massa sovint, i fins i tot de manera automàtica, s'identifica una actuació policial o autoritària com una actuació dictatorial. En conseqüència, cap Autoritat vol donar un pas endavant i evitar aquells incidents amb mà dura, per la por a què se'l qualifiqui de dictador o vulnerador d'unes suposades llibertats públiques dels reinvidicants, encara que aquests siguin a la vegada vulneradors de les llibertats dels altres ciutadans. En el fons a ningú li agrada que li diguin "fatxa" o "franquista", fins i tot en aquells casos en què utilitzam aquests qualificatius malament o de manera partidista. El problema és, llavors, que la societat s'ha posat una falsa màscara de progressisme, herència d'una lectura errònia i esbiaixada del Maig del 68.

Tertúlia de novel·la

Josep Cortès

Per als dies 22 i 29 de novembre i els 13, 20 i 27 de desembre -tots ells en dimecres- l'Escola Municipal de Mallorca de Manacor ha organitzat el que ells anomenen *Tertúlia de novel·la*, que no és altra cosa que un intercanvi d'opinions sobre un llibre prèviament determinat.

En aquest cas es tracta de la novel·la *Pilar Prim*, de Narcís Oller, considerat el fundador de la novel·la catalana moderna, amb obres tan conegudes com *La papallona*, *La febre d'or* -de la qual se'n va fer una exitosa sèrie de televisió-, *l'Escanyapobres*, *La bogeria*, *Lo transplantat*, etc.

Naturalment, per poder opinar sobre un llibre abans se l'han d'haver llegit, i això és el que aconsella en Pere Josep Santandreu, que farà les funcions de coordinador de la tertúlia, la qual cosa garanteix unes vetllades ben agradables, entretingudes i profitoses.

Els objectius d'aquestes tertúlies són fomentar l'hàbit de la lectura i el diàleg, conèixer la nostra literatura, omplir una part del temps lliure, promocionar l'Escola Mu-

nicipal de Mallorca i anar formant un grup lector a la comarca del Llevant.

Tots els interessats en apuntar-s'hi convé que no badin, que el termini acaba el 22 de novembre i, com és de suposar, les places són limitades.

Horari de les tertúlies: de 19.30 a 21.30

Lloc: departament de Cultura de l'Ajuntament de Manacor, carrer d'en Muntaner, núm 12. Tel. 971 849102

Notes sobre gitanos i estrangers a Mallorca (V)

Ramon Rosselló

"El trabajo fatigoso no les cuadra. En cierta ocasión fueron contratados varios "calés" en las obras de construcción de una carretera por el interior de la Isla. El de más edad del grupo se invirtió, así, por las buenas y sin autorización de nadie, como capataz de los demás. - Manué, ¡echa una mano ahí! José, ¡yéname ese hoyo! En resumen: que el uno por mandar y los otros por no obedecer fue causa de que los pusiesen de patitas en la cuneta".

A continuació, l'articulista conta uns fets anecdòtics d'un personatge anomenat Quinini, cosí de la cèlebre Carmen Amaya. Continua parlant de la festa de Sant Joan, celebrada amb molta d'alegria per part dels gitanos, i la superstició que senten pels difunts. "En estos últimos tiempos se acomodan en taxis para ir al cementerio, con gran regocijo de los churumbeles".

"Las maldiciones gitanas se han hecho famosas. Con ocasión de una riña entre dos mujeres "calés" en una calle de Palma, se oyó esta maldición, lanzada por una de ellas a la otra en el punto más culminante de la refriega: "Permita Dios que te dé un cólico, y que cuánto más corras más te duelan las tripas, y cuando pares, reventes". Me parece que la maldición no puede dar más de sí".

Referent als gitanos catalans, l'articulista comenta: "Tenemos aquí a los simpáticos gitanos catalanes. Su cuartel general o centro de operaciones se halla alojado en "Ca'n Damiá", café situado en el propio meollo de la Puerta de San Antonio. Allí veréis en cualquier hora del día, en la acera o en el interior del establecimiento, hombres, mujeres y chavales, charlando, bebiendo, jugando o no haciendo nada, ajenos todos ellos al mundo "payo" que los circunda. Aquello es un pequeño islote racial con características propias y bien definidas. Hablan todos el catalán, lenguaje oficial del que no se apean aunque hayan nacido o lleven largos años de residencia en la Isla. Porque esos gitanos han dejado de ser trashumantes y muchos de ellos tienen su piso montado en la ciudad o un cuarto alquilado en alguna

pensión.

Sus rasgos físicos y modo de vida difieren bastante de los gitanos que hemos hablado en principio. Existen muchos de tez morena y cabellos negros, pero los hay también en gran número de tez clara, ojos azules y cabellos rubios, lo que hace sospechar que, racialmente, el gitano catalán se halla adulterado con sange de "payo".

En general, todos ellos se dedican a la venta de tejidos, y no es poca la habilidad que despliegan para colocar sus mercancías. Vamos a dar uno de los muchos procedimientos que utilizan para ello.

Se presentan en las casas, por lo regular, dos gitanas. Una que habla y la otra que no dice ni pío. La que lleva la voz cantante pide si está la señora. Una vez en su presencia le comunica que la señorita, (señala a la que no habla), ha llegado del extranjero, (la señorita no se ha movido en realidad de la Puerta de San Antonio) y que tiene una serie de artículos que ha traído sin pagar derechos de aduana, (esto lo ha dicho bajando mucho la voz), y que los daría a cualquier precio por verse en la presición de tener que partir aquella misma noche hacia Barcelona. Como no pueden ir tan cargadas, en el hotel han dejado toallas a cinco pesetas y sábanas a cinco duros que traerán por la tarde, pero entretanto se le invita a examinar el género que le van a mostrar, consistente en unos cortes de vestido de origen americano, a pagar al precio que quiera. Al final la señora pica en el anzuelo, compra un lote del supuesto tejido extranjero, (en realidad es de una tienda de la calle de San Miguel), con la promesa de que por la tarde le traerán las toallas de a duro y las sábanas de cinco, promesa que, como es de suponer, queda incumplida.

Nos ha sido dado ver a un gitano, recolector de papeles viejos, que utiliza una motocicleta para el traslado de su mercancía. Y no hace mucho tiempo hemos visto, con admiración no exenta de envidia, discurrir por el Paseo Marítimo a una familia gitana, en auto propio, que, aunque no era precisamente

un "haiga", muchos payos habrían deseado poseer".

Aquest article és il·lustrat amb dues fotografies: una representa la venda de bestiar, amb aquesta explicació: "En el sur de España es en donde existen mayores núcleos de gitanos, los cuales se dedican con preferencia a la venta de ganado". L'altra fotografia és una vista panoràmica d'un indret d'Egipte: "A los gitanos se les ha creído oriundos de ese legendario país que es Egipto".

De la nostra part afegirem que les persones que ja tenim una certa edat recordam haver vist o sentit contar que quan en un poble de Mallorca se tenia notícia de l'arribada d'un grup de gitanos (solien acampar amb els seus carros davall algun arbre dels afores), hi acudia la Guàrdia Civil per escortar-los i acompanyar-los fins a la sortida de la població i sense fer aturada, ja que la seva presència causava malestar entre els mallorquins.

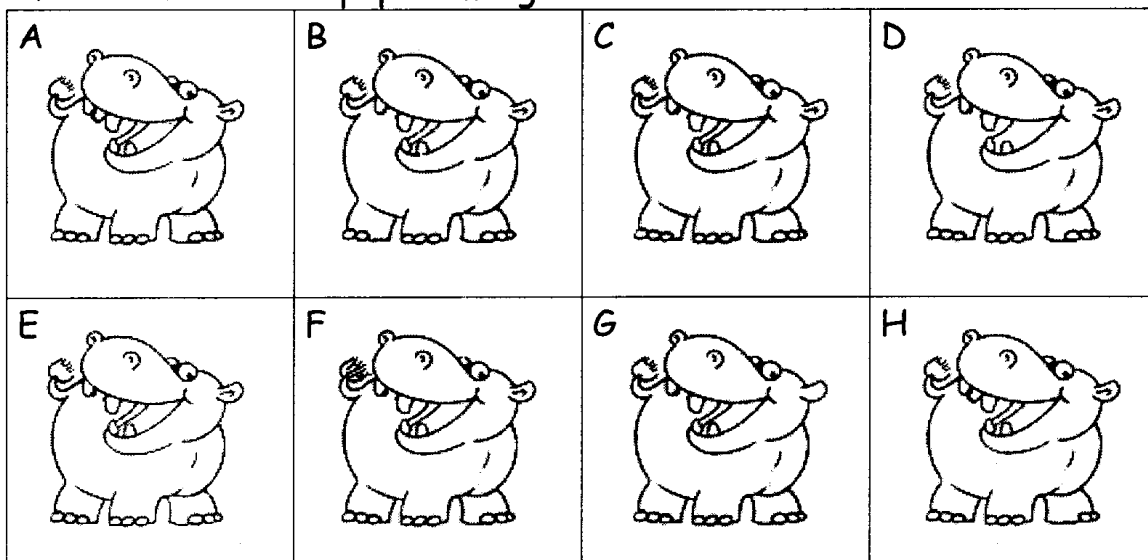
El mes de juliol de 1969, fou creat un poblal de gitanos mallorquins vora l'aeroport, per iniciativa d'INGIMA, Integració de Gitanos Mallorquins, on hi vivien 124 famílies compostes d'unes 1.100 persones. A partir d'aquesta data, les notícies sobre la vida i activitats dels gitanos es multiplicaren en els diaris ciutadans. Vegem una petita mostra:

Dia 27 d'abril de 1973, "Última Hora" publicava el reportatge *Boda gitana y rumbosa en Palma*. Más de quinientos invitados acudieron al jolgorio que se prolongó durante más de catorce horas. Es tracta d'un reportatge gràfic (8 fotografies) de Salleras. Els nuvis eren Jesús Ferriol de 21 anys i Remedios Rodríguez de 18 i la cerimònia se celebrà a l'església de la Santíssima Trinitat.

Dia 28 d'abril de 1973, el setmanari "Vida Isleña" publicava un detallat informe signat per Marisa Gayoso, titulat *El Poblado Gitano*, on l'autora ofereix interessants dades sobre el plànol del poblal, les vivendes, els seus habitants i alguns aspectes sobre la situació laboral dels gitanos i també sobre educació i ensenyança.

1.- Troba els dos hipopòtams iguals:

Margalida Fiol

2.- Cerca el nom de 7 països d'Europa:

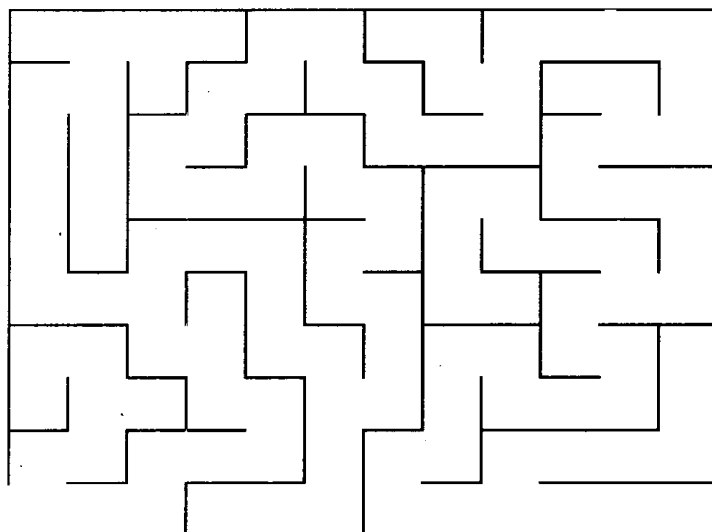
Z	J	G	R	E	C	I	A	E	L	D	L
Z	B	B	K	J	T	T	A	L	P	I	A
I	K	E	M	C	X	L	D	U	E	N	G
A	Z	L	U	S	H	D	L	X	B	A	U
Y	R	G	H	O	X	Z	H	E	R	M	T
N	Z	I	X	R	R	F	N	M	W	A	R
A	P	C	P	Z	L	N	M	B	I	R	O
P	F	A	R	E	A	R	X	U	Y	C	P
S	G	G	H	P	H	F	Z	R	T	A	U
E	I	R	L	A	N	D	A	G	Q	G	S

3.- Endevinalla:

**Què és allò
que tothom pren
i ningú s'emporta?**

Solucions al número anterior

4.- Laberint:

2.- Hem de situar els policies així:

3.- Enigma:
El cirerer te dues cireres, el nin cull UNA cirera i en deixa UNA.

4.- Endevinalla:
La lletra "n"

5.- Transforma la paraula PORTA, MORTA, MARTA, MARIA, MANIA

Com cada tardor, tornen les *Agrorutes del Bon Gust*

Semilla oferirà els dissabtes al matí autobusos gratuïts per acostar els ciutadans a les empreses agroalimentàries de qualitat

A partir del proper dissabte 30 de setembre -i fins al 31 de març de l'any que ve- l'empresa pública adscrita a la Conselleria d'Agricultura i Pesca, *Serveis de Millora Agrària (Semilla)* posarà a disposició de tots els ciutadans de Mallorca, els dissabtes al matí, un autocar gratuït per a la realització de visites a diferents empreses alimentàries il·lenques. Els autocars sortiran els dissabtes a les 9 del matí des de l'estació d'autocars Eusebi Estada (andanes 24-25) i, fins a l'hora d'arribada, devers les 14:30 hores, visitaran dues o tres empreses agroindustrials que elaboren productes amb denominació de qualitat (denominació d'origen, indicació geogràfica protegida...). Alguns dissabtes, i aquesta és la novetat de l'edició 2006-2007, se sortirà des d'Inca (Estació de tren i autobusos-andana IB 16) o de Manacor (Estació de transports intermodal Bus + Tren a l'andana IB 26-Plaça de Na Mora).

A les diferents empreses es faran visites guiades per les instal·lacions agràries i/o industrials acompanyats dels gerents de les diferents empreses, que seran els encarregats de donar tota casta d'explicacions sobre la història, l'estratègia empresarial, els seus productes... D'aquesta manera, es pretén que la societat conegui alguns dels distintius de qualitat existents a les Illes Balears, s'adonin de la professionalitat dels nostres productors i de les garanties que suposen les marques de qualitat pel que fa a condicions de sanitat, seguretat alimentària, autenticitat culinària i elevada qualitat nutricional dels nostres productes agroalimentaris. En total són prop d'una setantena les empreses que durant 23 dissabtes es podran visitar amb una simple inscripció prèvia al telèfon: 971 177 100.

La Conselleria d'Agricultura i Pesca enguany té la voluntat d'impreg-

nar les Agrorutes del Bon Gust d'un nou tarannà, mirant sempre d'adaptar els horaris de les visites a les possibilitats i característiques de cada empresa i facilitant la participació de la Part Forana amb algunes sortides des de Manacor i Inca. Es diferencien dos tipus d'Agrorutes: les lliures, és a dir aquelles en les que els ciutadans, pel seu propi mitjà i prèvia telefonada a l'empresa que desitgen visitar, realitzin les visites; i les tutelades per la Conselleria, en les que es posarà un servei gratuït d'autocars els dissabtes al matí per a les visites de col·lectius.

El calendari previst de les Agrorutes tutelades per Semilla és el següent:

30 de setembre: 70 places
-Embotits Matas (Maria)
-Estruços Can Caló de Ruberts (Sencelles)
-S'Illa Verda/Amadip Esment (Son Ferriol)

7 d'octubre: 50 places
-Vinya Can Servera (Selva)
-Bodega Can Vidalet (Pollença)
-Forn Can Joan Serra (Alcúdia)

14 d'octubre: 30 places
-Mallorca Bio (Llucmajor)

-Destil·leries Vidal Catany (Llucmajor)
-Embotits Obrador (Felanitx)

21 d'octubre: 70 places.
-Formatges i Olis Piris (Campos)
-Ramaders Agrupats (Felanitx)

28 d'octubre: 50 places.
-Celler Jaume de Puntiró (Santa Maria)
-Bodega Can Rubí (Santa Maria)
-Bartolomé Canyelles (Santa Maria)

4 de novembre: 30 places.
-Vins Can Ramis (Sencelles)
-Vinyes i Vins Ca Sa Padrina (Sencelles)
-Celler Son Prim (Sencelles)

7-11 de novembre: 70 places.

-Cooperativa Agrícola de Sant Bartomeu (Sóller)
-Embotits la Luna (Sóller)
-Estel Nou (Sóller)

18 de novembre: 50 places.
SORTIDA DE MANACOR
-Formatges Burguera (Campos)
-Armero i Adrover (Felanitx)
-Panaderia i Pasteleria Pons Perelló (Colònia de Sant Jordi)

25 de novembre: 30 places.
SORTIDA D'INCA

- Ramanyà (Santa Maria)
- Castell Miquel (Alaró)
- Josep Campins Reynés (Manacor)

2 de desembre: 30 places.

- La Glòria (Palma)
- Celler Son Vives (Banyalbufar)
- Bodegues Tomeu Isern (Estellencs)

9 de desembre: 30 places.

- Cooperativa Malvasia de Banyalbufar
- Can Miquel Forn de Sa Pelleteria (Palma)
- Es Verger (Esporles)

16 de desembre: 50 places.

- Vins Toni Gelabert (Manacor)
- Societat Cooperativa es Vinyol (Manacor)
- Rodau/Oli Aubocassa (Manacor)

13 de gener: 70 places.

- Son Bordils (Inca)
- Bodegues José Luis Ferrer (Binissalem)
- Societat Cooperativa del Camp Mallorquí (Consell)

27 de gener: 30 places.

- SORTIDA DE MANACOR
- Els Olors-Artà/Ramaders Agrupats (Artà)
- Binifela (Capdepera)
- Vins Miquel Gelabert (Manacor)

3 de febrer: 30 places. SORTIDA

- D'INCA
- Son Barrina (Inca)

- Vins Nadal (Binissalem)
- Vinyes d'Alaró (Alaró)

10 de febrer: 30 places.

- SORTIDA D'INCA
- Bodegues Ribas (Consell)
- Xarcuteries Mallorca (Sa Pobla)
- Forn Can Segura (Muro)

17 de febrer: 70 places.

- SORTIDA DE MANACOR
- Can Balaguer (Artà)
- Son Sureda Ric (Manacor)
- Bodega Binicomprat (Algaida)

24 de febrer: 70 places.

- Bodegues Galmés Ribot (Santa Mar-

galida)

- Binigrau vins i vinyes (Biniali)
- Vinya Taujana (Santa Eugènia)

3 de març: 50 places.

- Embotits Munar (Porreres)
- Jaume Mesquida (Porreres)
- Can Feliu (Porreres)

10 de març: 30 places.

- Vins Can Coleto (Petra)
- Embotits Sa Caldera (Sant Joan)
- Vins Can Majoral (Algaida)

17 de març: 50 places.

- Bodegues Galmés i Ferrer (Petra)
- Vinyes i Bodegues Miquel Oliver (Petra)
- Sa Teulera (Manacor)

24 de març: 50 places.

- Bodega Son Puig (Puigpunyent)
- Destil·leries i Celler Jordi Perelló (Santa Ponça)
- Sa Casa Pagesa (Palma)

31 de març: 70 places.

- Bodegas Antonio Nadal (Binissalem)
- Bodegues Macià Batle (Santa Maria)
- Bodegas Tunel (Marratxí)

Inscripcions el dilluns abans de les sortides al telèfon 971 177 100
 Més informació a la web www.illesbalearsqualitat.es

Osset de Pelutx (II)

Miranda coneix Eric

L'Eric està encaparrat davant l'ordinador, escrivint. Al principi es pensa que la Miranda està per allà de pas i que només curioseja una estona. La Miranda no sap com trencar el gel. S'asseu en el llit del costat de l'ordinador, des d'on l'Eric la pot mirar només girant el cap.

- Hola. -Diu la Miranda.

- Hola. -Respon l'Eric. -Què fas per aquí? Qui ets? Ah, sí, perdona, no vull ser brusca; ets una amiga del Joan de fa alguns anys. M'ha parlat de tu. - "Per què em mira així somrient? Això m'inquieta" pensa l'Eric. -Bé, en fi, no sé, encantat de conèixer-te. -L'Eric ni es fixa, absent com està, en què la Miranda no li ha dit ni el seu nom.

- Fes-me una mica de cas, home.

L'Eric, a desgana, deixa l'ordinador i mira la Miranda. Pensa: "Ves la noia què vol! Ja n'estic ben cansat de mals rollos amb les xiques. Però és bastant guapetona ella, eh? Però com s'interessaria per mi? Ca! Amb una mica de sort (pronuncia mentalment la pa-raula 'sort' amb una mica de tristesa) s'oblidarà aviat de mi". Eric la mira directament.

- Què vols de mi, maca?

- Em dic Miranda.

- Jo sóc Eric, el germà del Joan. -L'Eric prefereix fer-se el distret i no fer-li un petó a la galta. -Què és el que vols?

- T'ho diré directament. Vull sortir amb tu.

L'Eric sent un calfred, entre ner-

viosisme i desig. Un desig adormit, però que té uns somnis dolços que vol fer realitat. Típic en un solitari que surt poc.

- A veure si ens entenem, eh, Miranda. M'estàs demanant per sortir quan acabes de conèixer-me?

- Sí - La Miranda somriu com una gata trapella sense malícia. -Si ho acordes podem quedar demà a la tarda perfectament. Tens pla?

L'Eric quasi diu: "Estic molt ocupat, no tinc temps per a sortir amb cap noia", cosa que podria ser fins veritat, però en ell, era mentida. Tenia un treball de secretari que li permetia perfectament tenir una núvia i vida personal. Però passava la major part del temps a casa, escrivint i preparant treballs. Era un escriptor aficionat que tenia algun èxit. Havia format part d'alguna associació, però amb això només havia descobert encara més que era un solitari. Sentia alguna tristesa perquè no tenia companyia femenina, però insistia en demostrar, tant davant ell mateix com davant tothom, que no necessitava una companyia per res i que, de fet, ell no servia per a lligar i que, en qüestions de noies, més valia deixar-ho córrer.

Però, per alguna raó (potser perquè no es creia ser prou creïble en la mentida) va dir senzillament:

- No, no tinc cap pla. Però... escolta... com t'ho puc dir... Pense que això no funcionarà.

La lleona rera la premsa

- Per què no funcionarà, Eric?

- Veig alguna cosa estranya. Per què em demanes per sortir així tant de pressa, i a mi precisament?

- Ejem... bé, Eric, suposo que t'haig de ser franca. No tinc moltes alternatives. Tinc un nuvi que no em fa feliç. No vull ni parlar-ne d'ell, però et diré en resum que és una persona maleducada i grollera: més d'un cop m'ha insultat i fins més d'un cop ha apel·lat a alguna violència física. Em penso que fins li agrada fer-me mal, li dóna seguretat, és com si maltractant-me tingués la garantia que jo em quedaré amb ell. -Eric se l'escoltava atentament. -Veuràs, li vaig fer una promesa a la meua àvia que mai no em quedaria sense nuvi, i si tu et quedessis amb mi, no es trencaria la promesa.

- Però... A veure, tu quan fa que em coneixes?

- Des que t'he vist travessar el passadís.

- I a mi m'ofereixes una relació? A veure, per què ofereixes el teu amor a un noi al que no estimes?

- Mai oferiria el meu amor a un noi que no m'atragués.

- No? Doncs ara ho estàs fent!

- Bé, doncs podríem dir en que tu m'atraus, que la primera impressió ha estat bona.

- Però si no em coneixes?

- Ok, però tu em sembles simpàtic, i guapo... ets molt musculós... - La Miranda cada cop es deixava endur més per l'emoció. - Si em deixes seduir-te, em podràs tocar...

La Miranda feia to de gata afaeble. L'Eric va posar-se nerviós i va pro-

FONTANERIA
JOAN MIQUEL

C/ Verge Trobada, 46. - Mobil 636089861
07530 SANT LLORENÇ

Joieria
Femenias

llistes de noces
objectes de regal

Rector Casqual, 8 - Sant Llorenç

var de fugir d'estudi.

- Però... escolta... si el meu germà entra, ens veurà... -L'Eric mira la porta tancada del quarto. -Pot entrar en qualsevol moment.

La Miranda s'aixeca del llit on estava asseguda, agafa el candau manual de la porta i el tanca.

- Ja està. Si no ens entretenim molta estona i no fem molt de soroll, em podràs tocar una estona i ton germà no notarà res. -La Miranda es treu la jaqueta i es despulla les espatlles. Però decideix que l'Eric ha de prendre la decisió final. S'estira sobre el llit, a només una estirada de braç de l'Eric. - Treu-me els botons i divertim-nos. Vinga! No vull que et sentis obligat. Tu m'agrades. Aprofita, home!

L'Eric no sap què fer.

- Vesteix-te i deixem de fer l'espectacle!
- Però...

L'Eric fa cara impertorbable i no observa la Miranda a la cara. Ella s'alça les espatlles de la camisa i es torna a posar la jaqueta. Acaricia l'espatlla dreta d'Eric. - Ho sento, està bé, potser m'he accelerat una mica, però algun dia t'hauràs d'atrevir amb alguna, no? A veure si ens entenem. La teva religió t'ho prohibeix?

- No. Bé, no sóc religiós.

- Ehem... A mi m'ha semblat entendre que no, però - la Miranda dubta - No sé... si ets homosexual...

- No, no, a mi m'agraden les ties. De debò.

- Aleshores, perquè em dius que no? A veure, jo t'agrado?

- Que si tu m'agrades? Doncs... a veure... Ai, no m'ho facis contestar!

- No, diguès-me alguna resposta!

- No! No me'n facis sentir obligat!

La Miranda pensava: "Ves, quin noi! Moltes noies, un cop arribades a aquest punt, ja ho haurien deixat córrer. Però a mi m'agrada! Té personalitat, és diferent. Si me'l pogués seduir, estic segur que amb mi seria fidel. Sí, fins podria ser i tot el noi que vull! No m'he de desanimar a la primera de canvi!".

- Està bé, maco, no vull que et sentis obligat, però... si no et fa res, no vull sortir amb tu sense ni haver parlat de lligar o no. M'agairia que em contessis si jo t'agrado.

- Està bé. Ets guapa.

La Miranda s'anima.

- Quant de guapa?

- Ai! Està bé. Bastant guapa. Ets una bona figura.

- I de caràcter? Deus pensar que sóc una pesada impertinent, no?

- Home, doncs...

- La veritat. Jo et canso, no? Aquí oferint-te sexe, relacions, companyia, afecte... I l'únic que guanyo és que tu em deus trobar una pesada. Només sóc una pesada! No tinc encant, oi?

- Bé... No sé què dir-te, en realitat no em caus malament. Sembles bona xiqueta, i al capdavall és el teu dret fer-

te la seductora... No et vull malferir psicològicament. Què sé jo! Per mi, quasi sí que et diria que ets molt pesada... però prefereix-ho no dir-t'ho. - L'Eric mira la miranda quasi avergonyit, com si tingués la impressió de fer el ridícul. Però la Miranda se'l mira amablement...

(Continuarà)

Crom el Nòrdic

Salvatore

JOIERIA
IGÑASI

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

Resultats dels partits del Cardassar

Ignasi Umbert**Preferent**

8 d'octubre: Cardassar 3 - S'Horta 2
 Onze titular: Toni Gomila, Rigo, Planisi, Esteve, Miquel Miquel, Lluís, Grillo, Gil, Genovart, Mestre i Galmés.
 Canvis: Xavi per Mestre, Biel Toni per Genovart i Estrany per Lluís.
 Gols: Grillo, Genovart i Mestre.

15 d'octubre: Poblense 2 - Cardassar 2
 Onze titular: Toni Gomila, Esteve, Planisi, Estrany, Miquel Miquel, Lluís, Grillo, Gil, Genovart, Mestre i Xavi.
 Canvis: Pedro Mas per Miquel Miquel, Tomàs per Xavi, Biel Toni per Estrany i Cabrer per Grillo.
 Gols: Grillo i Mestre.

22 d'octubre: Cardassar 1 - Platges de Calvià 2
 Onze titular: Toni Gomila, Esteve, Planisi, Pedro Mas, Tomàs, Lluís, Grillo, Gil, Genovart, Mestre i Rigo.
 Canvis: Xavi per Planisi, Biel Toni per Genovart, Cabrer per Gil i Estrany per Grillo.
 Gol: Mestre.

Juvenils

1 d'octubre: Pla de na Tesa 3 - Cardassar 3
 Gols: Rafel, Martí Llinàs i Jaume Brunet.

7 d'octubre: Cardassar 3 - S. Cladera 0
 Gols: Jaume Brunet (2) i Martí Llinàs

12 d'octubre: Gènova 2 - Cardassar 3
 Gols: Biel i Jaume Brunet

14.10: Cardassar 7 - Collerense 0
 Gols: Pep Lluís, Jose (2), Rafel, Martí Matamalas, Ivan Antich i Martí Llinàs.

21 d'octubre: Calvià 1 - Cardassar 1
 Gols: Toni Sánchez

28 d'octubre: Cardassar 2 - Sant Pere 0
 Gols: Martí Llinàs i Joan Bassa

Cadets

30 de setembre: Cardassar 2 - Sineu 4

Gols: Joan Andreu i Sion

7 d'octubre: Alaró 4 - Cardassar 2
 Gols: Joan Andreu

14 d'octubre: Cardassar 1 - Parroquia Ramon Lluís 6
 Gol: Joan Massanet

28 d'octubre: Cardassar 1 - Llubí 1
 Gol: Joan Andreu

Infantils

30 setembre: Cardassar 0 - Esporles 7

7 d'octubre: Santa Catalina 10 - Cardassar 0

14 d'octubre: Cardassar 1 - Porto Cristo 4
 Gol: Joan Raya

28 octubre: Cardassar 0 - Son Caliu 3

Alevins F-11

30 setbre: Cala d'Or 4 - Cardassar 2
 Gols: Joan Mas i Manu

7 d'octubre: Poblenç 1 - Cardassar 1
 Gol: Joan Mas

14 octubre: Cardassar 0 - Binissalem 2

21 d'octubre: Raiguer 1 - Cardassar 4
 Gols: Gabi, Sergi i Joan Mas (2)

Alevins F-7

30 de setembre: Petra 7 - Cardassar 1
 Gol: Rafel

14 d'octubre: Artà 10 - Cardassar 2
 Gols: Rafel i Bernat

21 d'octubre: Cardassar 3 - Santa Eugènia 4
 Gols: Rafel (2) i Manu Benjamins F-7

30 de setembre: Petra 1 - Cardassar 5
 Gols: Bernat, Joan Caldentey (3) i Sebastià

7 d'octubre: Cardassar 3 - Artà 3
 Gols: Joan Caldentey (2) i Bernat

13 d'octubre: Margaritense 6 - Cardassar 5

Gols: Joan Caldentey (4) i Bernat

21 d'octubre: Cardassar 0 - Alqueria 4

Benjamins F-8

7 d'octubre: Cardassar 4 - Santanyí 0
 Gols: Pau (2), Rafel i Joan Sancho Fiol

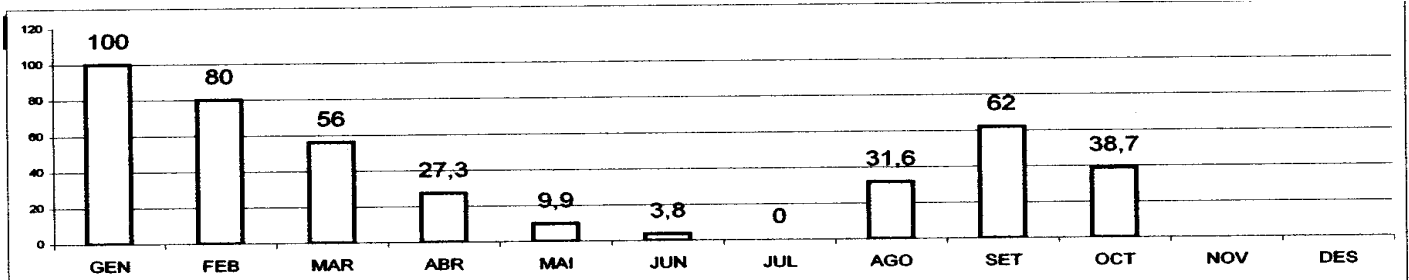
21 d'octubre: Cardassar 2 - Esp. Manacor 1

Gols: Joan Sancho Fiol (2)

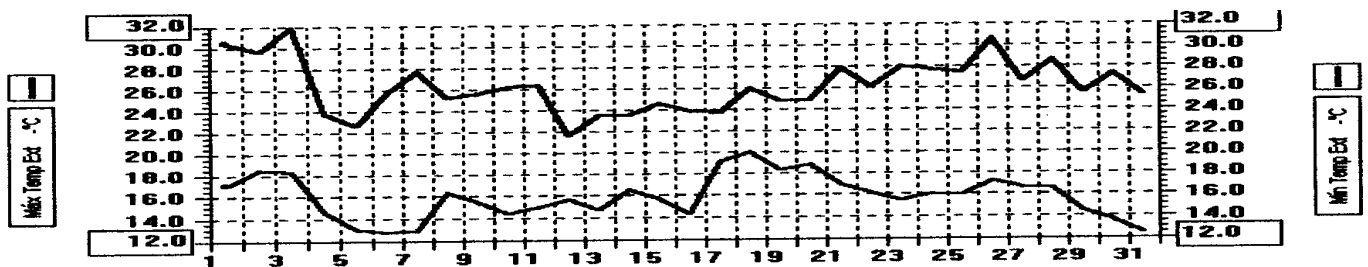
Telèfons

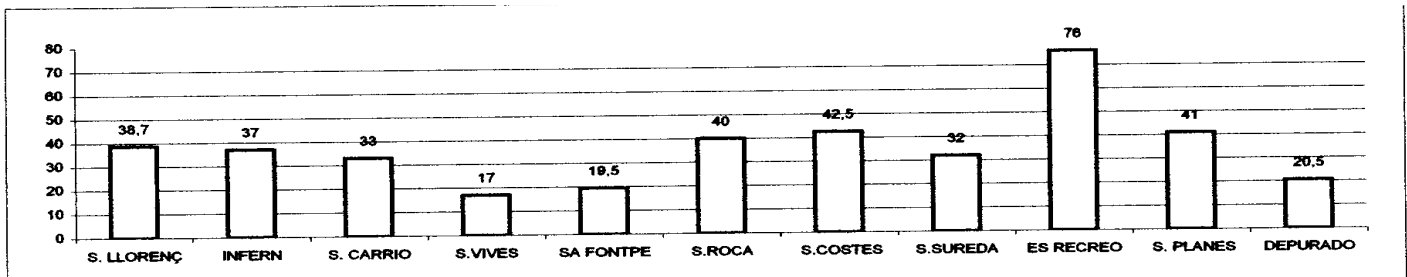
Aigües Sant Llorenç	838559
Ajuntament	838393
Auditori	587371
Biblioteca	569654
Bombers	085
Camp de futbol	838703
Delegació Son Carrió	569619
Depuradora	810359
Emergències	112
S'Escaleta	838544
Escola	569483
Fems	844372
Funerària Sant Joan	526139
Guàrdia	062
Hospital de Manacor	847000
Policia local	609 637960
Tercera edat	569512
Turisme Sa Coma	810394
Turisme S'Illot	810699
Delegació Turisme	585409
Unitat sanitària	569597
Urgències mèdiques	061

Aquestes són els pluges a Sant Llorenç per mesos. Font: Can Xesc B480

Evolució de la temperatura del mes d'octubre. Font: can Xesc B480

Aquestes són les pluges del mes d'octubre de 2006, als diferents llocs del nostre territori

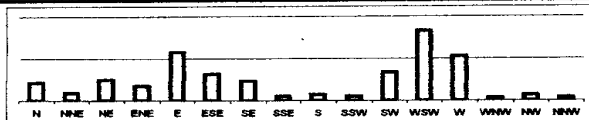
Resum comparatiu del mes de Octubre		
anys	2006	2005
Cel serè	17	3
Cel nuvolat	11	17
Cel cobert	3	11
Gelades	0	0
Calabruix	0	0
Boirades	4	1
Tempestes	1	4
Temp. màx.	31,8	27
Temp. mín.	12,4	9,9
Mitja del mes	20,7	18,4
Màx. mitja	26,2	23,3
Mín. mitja	16	14,2
Pluja del mes	38,7	67,4
Pluja acumulada	409,3	293
Velocitat màx.	del	54,7
S. Llorenç	41,8	41
Sa Fontpella		

Comentari

Sa poca quantitat de pluja caiguda en aquesta tardor mos dóna sa sensació que lo des canvi climàtic arribarà a ser un fet que el notarem sense necessitats d'aparells de mesura.

Aquests fronts càlids de llebeig (*en es llebeig aigo veig*), aquell cel llis, aquells carrers banyats de ses rovides de sa nit, aquell rotlo de sa lluna, aquell front fred que entrava per ponent amb quatre ruixats i dos cops de vent, es ploure quatre o cinc dies de tramuntana... tot això, en voler serà per deixar-ho escrit en es llibres de meteohistòria.

També podem pensar en *rosa* i amb allò que *no hi ha temps que no torn*, ara bé, a sa mare naturalesa s'home no s'atura de fer i desfer, i no és d'estranyar que sa circulació general de s'atmosfera trobi altres vies més apropiades per on discórrer, en es seu viatge entorn del món. I noltros, es pecadors, mos haurem d'acostumar a una altra casta de clima que per uns serà millor i ets altres - més pocs- mos sentirem com a desterrats dins un ambient que no serà es que coneguèrem de petits.

Xesc

Pròxima obertura dia 6 de novembre

AGÈNCIA DE VIATGES CANALS

Passeig des Ferrocarril, nº 52, baixos
MANACOR

Telèfon 971 55 92 85
FAX 971 55 23 70

Margarita Galmés
i
Cristina Meca

